

คำนำ

วิชาภาษาไทยเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้อื่น ๆ โดยเฉพาะทักษะการอ่าน และการเขียน เพราะเป็นทักษะที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง คิดหาเหตุผลอย่างมีประสิทธิภาพ แบบฝึกที่มีกิจกรรมหลากหลาย จะช่วยให้ผู้เรียนตีความหมายของคำ ถ้อยคำ สำนวนที่ปรากฏในเรื่อง การจับใจความ จับประเด็น สรุปความ แปลความ ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน จนสามารถนำไปพัฒนาการเขียนและพัฒนาการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อการเขียน ด้วยเทคนิคการใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม วิชาภาษาไทยพื้นฐาน (Basic Thai) รหัส ๒๐๐๐-๑๑๐๑ ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นับเป็นนวัตกรรมรูปแบบหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่าน และการเขียนโดยแบบฝึกเล่มที่ ๑ เรื่อง พื้นฐานการอ่าน ประกอบด้วยแบบฝึก ๖ แบบฝึก ดังนี้

แบบฝึกที่ ๑.๑ การอ่านวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคใจความสำคัญ

แบบฝึกที่ ๑.๒ การอ่านเพื่อหาแนวคิด

แบบฝึกที่ ๑.๓ การอ่านข่าว

แบบฝึกที่ ๑.๔ การอ่านสื่อบทความอย่างมีวิจารณญาณ

แบบฝึกที่ ๑.๕ การอ่านบทความ “ไม่คบคนพาล คบบัณฑิต”

แบบฝึกที่ ๑.๖ การอ่านเรื่องสั้น “ใบ้ ผู้ชนะที่แท้จริง”

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์แก่นักศึกษา ครู และผู้สนใจศึกษาได้เป็นอย่างดี

ขวัญเรือน เล็กยินดี

สารบัญ

คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
คำชี้แจง.....	ค
สมรรถนะรายวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้.....	ง
คำแนะนำการใช้แบบฝึก.....	จ
แบบทดสอบก่อนเรียน.....	๑
ใบความรู้.....	๔
แบบฝึกที่ ๑.๑	๒๑
แบบฝึกที่ ๑.๒	๒๓
แบบฝึกที่ ๑.๓	๒๖
แบบฝึกที่ ๑.๔	๓๐
แบบฝึกที่ ๑.๕	๓๕
แบบฝึกที่ ๑.๖	๓๙
แบบทดสอบหลังเรียน.....	๔๖
บรรณานุกรม.....	๔๙
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน.....	๕๑
เฉลยแบบฝึกที่ ๑.๑	๕๒
เฉลยแบบฝึกที่ ๑.๒.....	๕๔
เฉลยแบบฝึกที่ ๑.๓	๕๗
เฉลยแบบฝึกที่ ๑.๔	๕๘
เฉลยแบบฝึกที่ ๑.๕	๕๙
เฉลยแบบฝึกที่ ๑.๖	๖๐
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน.....	๖๓
แบบบันทึกคะแนนก่อนเรียน - หลังเรียน.....	๖๔
แบบบันทึกคะแนนแบบฝึก.....	๖๕

คำชี้แจง

๑. แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อการเขียน ด้วยเทคนิคการใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม วิชาภาษาไทยพื้นฐาน (Basic Thai) รหัส ๒๐๐๐-๑๑๐๑ จัดทำขึ้นตามจุดประสงค์ สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา วิชาภาษาไทยพื้นฐาน (Basic Thai) ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช ๒๕๕๖ ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แบบฝึกนี้ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านเพื่อนำไปใช้ในการเขียนตามลำดับดังนี้

- แบบฝึกเล่มที่ ๑ พื้นฐานการอ่าน
- แบบฝึกเล่มที่ ๒ พื้นฐานการเขียน
- แบบฝึกเล่มที่ ๓ การใช้คำถาม คำตอบตามแนวคิดของบลูม
- แบบฝึกเล่มที่ ๔ การกรอกแบบรายการ
- แบบฝึกเล่มที่ ๕ การเขียนข้อความติดต่อกิจธุระ
- แบบฝึกเล่มที่ ๖ การรายงานเชิงวิชาการ

แบบฝึกแต่ละเล่มประกอบด้วยชื่อแบบฝึก มาตรฐาน สมรรถนะที่พึงประสงค์ คำแนะนำในการใช้แบบฝึก แบบทดสอบก่อนเรียน คำสั่ง กิจกรรมการฝึก แบบทดสอบหลังเรียน และภาคผนวก ซึ่งประกอบด้วยเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน เฉลยและแนวคำตอบ เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึก ก่อนทำการฝึกนักเรียนควรอ่านคำชี้แจงในการใช้แบบฝึกแต่ละเล่มให้เข้าใจ

๒. เมื่อนักเรียนรับแบบฝึกจากครูผู้สอนแล้ว อ่านคำสั่งให้เข้าใจ จากนั้นปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนอย่างเคร่งครัด

๓. นักเรียนทำแบบฝึกเป็นรายบุคคล เมื่อทำเสร็จแล้วให้เก็บรวบรวมคืนทุกครั้งในแต่ละชั่วโมง

๔. เพื่อให้ได้ประโยชน์อย่างแท้จริง นักเรียนควรทำแบบฝึกด้วยความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

สมรรถนะรายวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้

สมรรถนะรายวิชา

๑. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีการอ่านข่าว บทความ สารคดี และบันเทิงคดี
๒. วิเคราะห์ ประเมินค่าข่าว บทความ สารคดี และบันเทิงคดี จากการอ่านตามหลักการ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนสามารถ

๑. อธิบายความหมาย จุดมุ่งหมายของการอ่านได้
๒. วิเคราะห์คำสำคัญประโยคใจความสำคัญจากข้อความที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
๓. จับใจความสำคัญและหาแนวคิดจากข้อความที่กำหนดให้อ่านได้ถูกต้อง
๔. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข่าวที่อ่านได้
๕. แสดงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล แสดงความคิดเห็น คาดคะเนเหตุการณ์ ประเมินค่า เพื่อนำความรู้ความคิดไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ต่อข่าวที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล
๖. จำแนกเหตุการณ์วิเคราะห์รายละเอียด ตีความ จากบทความที่กำหนดให้ได้
๗. บอกลักษณะ องค์ประกอบและสรุปแนวคิดสำคัญของเรื่องสั้นได้

คำแนะนำในการใช้แบบฝึก

๑. ให้นักเรียนศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ และคำแนะนำการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อการเขียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม เรื่องพื้นฐานการอ่าน
๒. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง พื้นฐานการอ่าน
๓. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้และตัวอย่างให้เข้าใจ ก่อนทำแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อการเขียนด้วยเทคนิคการใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม เรื่อง พื้นฐานการอ่าน
๔. นักเรียนสามารถตรวจสอบความถูกต้องของแบบฝึกได้ด้วยตนเองจากเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
๕. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง พื้นฐานการอ่าน
๕. นักเรียนสามารถตรวจสอบความถูกต้องของแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนได้จากเฉลยท้ายเล่มและบันทึกคะแนน เพื่อทราบผลการพัฒนา

ไปเริ่มต้นฝึกการอ่าน การเขียน
กันเลยคะ

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับข้อที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

คำชี้แจง แบบทดสอบมีจำนวน ๑๐ ข้อ จำนวนคะแนน ๑๐ คะแนน เวลา ๑๐ นาที

๑. การอ่านมีความสำคัญในข้อใดมากที่สุด

- ก. ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี
- ข. ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน
- ค. เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้
- ง. ทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๒. การรู้จักประโยคสำคัญในเรื่องที่อ่านมีประโยชน์กับนักเรียนในข้อใด

- ก. ช่วยสรุปเรื่องได้รวดเร็วขึ้น
- ข. ช่วยให้อ่านเรื่องได้รวดเร็วขึ้น
- ค. ช่วยให้ผู้อ่านเล่าเรื่องได้อย่างละเอียด
- ง. ช่วยให้สามารถจับใจความได้รวดเร็วขึ้น

๓. สิ่งใดแสดงว่าผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

- ก. มองรับรู้ว่ากำลังอ่านเรื่องใด
- ข. ใช้สายตาอ่านเรื่องได้อย่างรวดเร็ว
- ค. อ่านเรื่องที่มีความยาวจบก่อนผู้อื่น
- ง. มองทำหน้าที่สรุปใจความสำคัญได้ถูกต้อง

๔. ถ้าข้อความที่อ่านไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ นักเรียนต้องอาศัยหลักการคิดในข้อใด จึงจะสามารถจับใจความได้ถูกต้อง

- ก. จำ
- ข. เข้าใจ
- ค. สังเคราะห์
- ง. วิเคราะห์

๕. หลักการพิจารณาข่าวในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร ข้อใดมีความสำคัญที่สุด

- ก. พิจารณาการใช้สำนวนภาษา
- ข. พิจารณาเนื้อข่าว
- ค. พิจารณาพาดหัวข่าว
- ง. พิจารณาความน่า

๖. ข่าวที่นำเสนอทางสื่อสิ่งพิมพ์มีองค์ประกอบใดบ้าง

- ก. พาดหัวข่าว คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป ส่วนแสดงทรรศนะ
- ข. พาดหัวข่าว ความน่า ส่วนเนื้อเรื่อง บทสรุป
- ค. พาดหัวข่าว ความน่า ส่วนเชื่อม เนื้อข่าว
- ง. คำนำ เนื้อเรื่อง ส่วนเชื่อม สรุป

๗. เรื่องสั้นจัดเป็นงานเขียนประเภทใด

- ก. สารคดี
- ข. บันเทิงคดี
- ค. สาระบันเทิงคดี
- ง. นวนิยายขนาดสั้น

๘. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของเรื่องสั้น

- ก. มีแก่นเรื่องมากกว่าหนึ่งประเด็น
- ข. มีฉากในเรื่องน้อย
- ค. มีความยาว ๓-๕ หน้ากระดาษ
- ง. มีการดำเนินเรื่องรวดเร็ว กระชับรัดกุม

๙. “การเป็นนักบินอวกาศต้องได้รับการฝึกฝนอย่างหนัก ต้องมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย และจิตใจเพราะต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อมแปลกใหม่นอกโลก และต้องอยู่ในสภาพไร้น้ำหนัก สภาพไร้น้ำหนักเกิดจากแรงสองแรง คือ แรงโน้มถ่วงของโลกกับแรงที่เปรียบเสมือนแรงหนีศูนย์กลางที่เกิดขึ้นจากยานอวกาศที่เคลื่อนที่เป็นวิถีโค้งในวงโคจรรอบโลก โดยแรงทั้งสองมีกำลังเท่ากัน แต่มีทิศทางตรงกันข้ามกันจึงมีการหักล้างเป็นศูนย์ จึงไม่เหลือแรงใดๆ ทำให้นักบินและสิ่งของทุกอย่างในอวกาศมีสภาพที่ไร้น้ำหนัก”

ข้อสรุปของบทความคือข้อใด

- ก. นักบินอวกาศและทุกสิ่งในอวกาศมีสภาพไร้น้ำหนัก
- ข. สภาพไร้น้ำหนักบนอวกาศเป็นปรากฏการณ์ที่แรง ๒ แรงหักล้างกัน
- ค. สภาพไร้น้ำหนักเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับนักบินอวกาศ
- ง. นักบินอวกาศต้องมีความพร้อมเพื่อเผชิญกับสภาพไร้น้ำหนัก

๑๐. “หนังสือสำหรับเด็กในเมืองไทยยังมีน้อยเหลือเกิน พ่อแม่ชอบซื้อและอ่านเรื่องจำพวกประโลมโลกมากกว่าจะยอมเสียเงินซื้อหนังสือดีๆ ให้ลูกอ่าน เราไม่พยายามผลิตคนรุ่นใหม่ให้เป็นนักอ่านหนังสือดีๆ นักเขียนนวนิยายของเราก็ไม่ค่อยมีใจเอื้อเพื่อที่จะเจียดเวลามาเขียนเรื่องสำหรับเด็ก เด็กไทยจึงหันไปนิยมอ่านการ์ตูนกันอย่างเป็นล่ำเป็นสันและดูโทรทัศน์ แทนการออกไปวิ่งเล่นนอกบ้าน” ผู้เขียนต้องการสื่อความคิดใดมาถึงผู้อ่าน

- ก. ชี้ปัญหาที่เด็กไม่ชอบอ่านหนังสือ
- ข. เตือนให้พ่อแม่ส่งเสริมให้ลูกรักการอ่าน
- ค. เรียกร้องให้นักเขียนเขียนเรื่องสำหรับเด็ก
- ง. บอกให้สังคมรับรู้ปัญหาการขาดแคลนหนังสือสำหรับเด็ก

ใบความรู้ เรื่อง พื้นฐานการอ่าน

การอ่านนั้นเกี่ยวข้องกับกระบวนการ ๒ ประการ คือ กระบวนการรับรู้กับกระบวนการคิด ทั้งสองกระบวนการจะทำงานเชื่อมโยงกัน กล่าวถึงกระบวนการแรกนั้น สายตารับรู้คำ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความโดยส่งให้สมองทำหน้าที่แปลความหมาย การที่นักเรียนเข้าใจเรื่องราวที่อ่านทั้งเนื้อหา วิชาความรู้ ข่าวกบตความ บันเทิงคดี ฯลฯ ได้ เป็นการคิดระดับต้น คือ สามารถรู้ จำ และเข้าใจ ถ้าได้รับการฝึกฝนให้อ่านควบคู่กับการคิดและการเขียนในระดับต้นก็จะเป็นพื้นฐานสำคัญนำไปสู่การคิดในระดับกลาง คือ การนำไปใช้และการวิเคราะห์ ส่วนการคิดในระดับสูง คือ การสังเคราะห์ การประเมินค่า สามารถเชื่อมโยงไปสู่ทักษะการเขียนเพื่องานอาชีพได้เป็นอย่างดี

ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นการรับสารด้วยสายตาผ่านตัวอักษรซึ่งผู้อ่านจะต้องแปลความหรือตีความสารโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ เพื่อมาสรุปสาระสำคัญของเรื่อง การอ่านเป็นการรับสารที่มีความสำคัญต่อการเขียนเพราะผู้ที่มีความสามารถในการอ่าน ย่อมจะมีความรู้และประสบการณ์ชีวิตมากกว่าผู้อื่น เนื่องจากมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียนได้ แต่การจะเขียนได้ดีมีประสิทธิภาพนั้น พื้นฐานการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ การอ่านเพื่อหาแนวคิด การอ่านเพื่อสรุปความ นับมีความสำคัญต่อทักษะการเขียน นักเรียนจึงจำเป็นต้องศึกษาในหัวข้อต่อไปนี้

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญนับเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการอ่านในระดับต่างๆ ใจความสำคัญ ได้แก่ ใจความหลักของข้อความทำหน้าที่ครอบคลุมใจความของข้อความอื่นๆ ในตอนนั้นๆ ไว้ทั้งหมด ใจความที่เหลือเป็นเพียงรายละเอียดหรือส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น ใจความสำคัญส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยค มักปรากฏอยู่ตอนใดตอนหนึ่งของข้อความส่วนที่เหลือเป็นใจความประกอบหรือใจความรอง ย่อหน้าหนึ่ง ๆ จะมีใจความสำคัญ หรือใจความหลักเพียงใจความเดียวเท่านั้น

หลักการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ มีดังต่อไปนี้

๑. อ่านอย่างผ่าน ๆ เพื่อให้พอจับใจความได้ว่า ได้อ่านเรื่องเกี่ยวกับอะไร โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับศัพท์สำนวนที่ใช้ในเรื่องนั้นเพื่อให้เข้าใจประโยค ความหมายของข้อความต่าง ๆ ที่เรียบเรียงต่อกัน

๒. พยายามจับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าให้ได้ด้วยการหาประโยคที่เป็นความคิดสำคัญของแต่ละย่อหน้า

๓. สังเกตใจความหลัก ใจความรองของแต่ละย่อหน้า

๔. สรุปย่อ สารสำคัญของข้อความทั้งย่อหน้าได้

ลักษณะของใจความหลัก

ลักษณะของใจความหลัก มีดังต่อไปนี้

๑. เป็นประโยคมีใจความสมบูรณ์ครอบคลุมข้อความทั้งหมดในย่อหน้านั้น

๒. ในหนึ่งย่อหน้ามีใจความหลักเพียงใจความเดียว

๓. ใจความหลักของย่อหน้าอาจปรากฏอยู่ตอนใดตอนหนึ่งของย่อหน้า ดังนี้

๓.๑ ปรากฏอยู่ตอนต้นของย่อหน้า

๓.๒ ปรากฏอยู่ตอนกลางของย่อหน้า

๓.๓ ปรากฏอยู่ตอนท้ายย่อหน้า

๓.๔ ปรากฏอยู่ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า

๓.๕ ผู้อ่านสรุปเองจากการอ่านทั้งย่อหน้า

๑. ใจความสำคัญอยู่ต้นย่อหน้า

ความแตกต่างของมนุษย์และสัตว์อีกประการหนึ่งที่เห็นเด่นชัด คือ เรื่องของการใช้ภาษา มนุษย์สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิดออกมาเป็นตัวเขียน คือ เป็นภาษาหนังสือสำหรับให้ผู้อื่นอ่านและเข้าใจตรงตามที่ต้องการ แต่สัตว์ใช้ได้แต่เสียงในการสื่อสาร เสียงของสัตว์ ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกต่างๆ เช่น โกรธ หิว เจ็บปวด เท่านั้น เสียงของสัตว์ไม่อาจสื่อความหมายได้ละเอียดเท่ากับภาษามนุษย์

๒. ใจความสำคัญอยู่ท้ายย่อหน้า

ภายในวงงานศิลปะประเภทหนึ่ง ๆ มีรูปแบบของศิลปะแยกออกไป จิตรกรรมก็มีการวาดภาพและระบายสีบนผืนผ้าผนัง วาดเป็นเส้นบนกระดาษ วาดและระบายเป็นภาพเล็กเป็นภาพใหญ่ เป็นรูปคน รูปภูมิประเทศและอื่นๆ วรรณคดีต่างประเทศทั่วโลกก็มีรูปแบบจนนับไม่ถ้วน คุณภาพของวรรณคดีขึ้นอยู่กับรูปแบบจะมีความดีหรือความบกพร่องภายในวงของรูปแบบแต่ละรูปแบบ การพิจารณาวรรณคดีจึงเป็นไปตามรูปแบบแต่ละรูป ๆ นั้น

๓. ใจความสำคัญอยู่กลางย่อหน้า

ดังได้ที่กล่าวมาแล้วว่า การที่จะเป็นผู้ฟังที่ดีได้นั้นจะต้องมีการฝึกฝนเรียนรู้ ฉะนั้นครูจึงเป็นผู้ที่มีโอกาสดีกว่าคนอื่น ๆ ในการฝึกฝนนิสัยการฟังที่ดีให้แก่เยาวชนที่จะเป็นผู้นำของชาติในอนาคต ครูไม่ควรมองข้ามความสำคัญของการฟัง ควรระลึกไว้เสมอว่า การฟังมีความสำคัญเท่าๆกับการพูด การอ่าน การเขียน ถ้าผู้ฟังรู้จักฟังแล้วการฟังก็จะมีประโยชน์มาก แต่ถ้าผู้ฟังไม่รู้จักฟัง ผู้ฟังก็จะไม่ได้รับผลอะไรเลยแต่ในทางตรงกันข้าม บางครั้งการฟังก็อาจจะมีโทษอันร้ายแรงเกิดขึ้นอีกด้วย เมื่อนำเรื่องที่ฟังไปใช้แบบผิดๆ

๔. ใจความสำคัญอยู่ต้นและท้ายย่อหน้า

ศิลปวัฒนธรรมในบ้านเมืองเรามาจะสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ตัวอย่างบางคนชอบปลูกไม้ผล เมื่อผลิดอกออกผลก็ชื่นใจ เกิดความคิดที่จะทำดอกผลนั้นให้ดังมานำดูยิ่งขึ้น จึงมีผู้นำผลไม้มาประดิษฐ์ลวดลาย แล้วจัดวางในภาชนะให้มองดูแปลกตาน่ารับประทาน ลวดลายนั้นเกิดจากการการตัด ผ่า ปอก ควั่นพวงเป็นพู่บ้าง เสียบเป็นพุ่มหรือปักลงในแจกันก็ได้ตามแต่จะเห็นงาม ชีวิตชาวไทยกับศิลปะความงามจึงแยกกันไม่ออก

๕. ผู้อ่านสรุปขึ้นเองจากการอ่านทั้งย่อหน้า

การเลี้ยงอาหารในสังคมอาจใช้การนั่งล้อมโต๊ะหรือล้อมวงที่พื้น อาจจัดเลี้ยงอาหารแบบช่วยตัวเองหรืออาจจัดเลี้ยงแบบโต๊ะจีนก็ได้ นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงแบบปิกนิก คือ การนัดพบกัน ณ ที่หนึ่งทีใด แล้วนำอาหารไปรับประทานร่วมกัน

แปลความคิดหลักเป็นประโยคใจความสำคัญได้ว่า

“การจัดเลี้ยงอาหารในสังคมจัดได้หลายแบบ”

การอ่านจับใจความเพื่อหาแนวคิด

การอ่านจับใจความเพื่อหาแนวคิดเป็นเป้าหมายหลักของการอ่านสาร ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านจนสามารถสรุปออกมาเป็นแนวคิดอย่างสั้น ๆ ได้ ถ้าผู้อ่านจับใจความเรื่องอ่านแล้วหาแนวคิดได้ย่อมแสดงให้เห็นว่าเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียน รวมทั้งเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนนำเสนอ ดังนั้นแนวคิดจึงเปรียบเสมือนหัวใจของการอ่านบทเรียนที่นักเรียนต้องค้นหาให้พบเพราะจะเป็นการแสดงให้เห็นว่าเข้าใจในบทเรียนหรือสารที่อ่าน

ความหมายของแนวคิด

แนวคิด หมายถึง แก่นของเรื่องที่เป็นเนื้อหาสำคัญโดยตัดตัวอย่างหรือองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นออกไปเพื่อชี้ชัดหรือระบุเหตุการณ์ของเรื่องให้มีความชัดเจนและเป็นแก่นของเรื่องอย่างแท้จริง อาจระบุเป็นคำ กลุ่มคำหรือประโยคก็ได้

ความสำคัญของแนวคิด

แนวคิดมีความสำคัญต่อผู้อ่านทุกคน เพราะจะช่วยให้เข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

๑) ทิศทางของเนื้อเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ สะท้อนต่อการเข้าใจและจดจำตลอดจนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

๒) แนวคิดเป็นข้อสรุปที่สั้นที่สุด ทำให้นักเรียนมีทักษะในการแยกใจความและผลความออกจากกันได้รวดเร็ว

๓) แนวคิดช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านนำแนวคิดไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิชาการอื่น ๆ หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันในทิศทางที่ผู้เขียนได้ชี้แนะทั้งในทางตรงและทางนัย

การอ่านจับใจความเพื่อค้นหาแนวคิดจึงมีความสำคัญ เพราะแนวคิดจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจโดยอาศัยเหตุผล รู้จักเลือกใช้คำที่มีสาระเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวคิด

ประเภทของแนวคิด

แนวคิดเป็นข้อสรุปจากเรื่องที่อ่านจนเหลือแต่แก่นที่สั้นที่สุด อาจเป็นคำ กลุ่มคำ หรือ ประโยคก็ได้

๑) แนวคิดที่เป็นคำ มีลักษณะที่เป็นคำทั้งรูปธรรมและนามธรรม

แนวคิดที่เป็นคำรูปธรรม หมายถึง สิ่งที่สามารถมองเห็นหรือสัมผัสได้ เช่น ภูเขา แม่น้ำ รถยนต์ ชิงช้าสวรรค์ บ้านพักตากอากาศ ตะกร้าหวาย เป็นต้น

แนวคิดที่เป็นค่านามธรรม หมายถึง สิ่งที่ไม่มียูจะทราบได้ทางใจเท่านั้น เช่น ความจริง ความรัก ความโกรธ ความพยายาม ความสามัคคี เป็นต้น

๒) แนวคิดที่เป็นกลุ่มคำ แก่นของเรื่องอาจเป็นกลุ่มคำมีลักษณะที่เป็นทั้งรูปธรรมและนามธรรม เช่นเดียวกับแนวคิดที่เป็นคำ

แนวคิดที่เป็นกลุ่มคำรูปธรรม เช่น โรงเรียนสีขาว สุนัขตัวโปรด

แนวคิดที่เป็นกลุ่มค่านามธรรม เช่น สุดท้ายที่ปลายฟ้า ความดียิ่งใหญ่ รักรักษา ความจริงสิ่งสุดท้าย เป็นต้น

๓) แนวคิดที่เป็นประโยค แก่นของเรื่องอาจเป็นข้อสรุปสั้นๆ เพียง ๑ ประโยค โดยประโยคที่สรุปเป็นแนวคิดของเรื่องนั้นอาจจะเป็นประโยคที่มีโครงสร้างเป็นรูปประโยคสามัญประโยครวม หรือประโยคซ้อนก็ได้ ทั้งนี้ประโยคที่นำมาสรุปเป็นแนวคิดนั้นจะต้องมีความหมายครอบคลุมเรื่องราวที่อ่าน

วิธีค้นหาแนวคิด

การอ่านจับใจความเพื่อหาแนวคิดให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนที่ต้องการสื่อให้อ่านทราบนั้น ต้องค้นหาแนวคิดที่ปรากฏในเรื่องด้วยการอ่าน อย่างละเอียดเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่อง ต่อจากนั้นใช้วิธีการย่อเรื่องให้สั้นที่สุดจนไม่สามารถย่อได้อีกแล้วจะเหลือแต่แก่นของเรื่อง นั่นคือ แนวคิด นักเรียนจึงต้องสังเกต และพิจารณาอย่างถ่องแท้ก่อนที่จะระบุว่าเป็นแนวคิดของเรื่อง เพราะแนวคิดอาจเป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยคก็ได้ การอ่านจับใจความเพื่อค้นหาแนวคิด สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑. อ่านสำรวจ

อ่านสำรวจเพื่อค้นหาคำ กลุ่มคำหรือประโยคสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องโดยสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้ คำที่อยู่ในเครื่องหมายคำพูด คำที่พิมพ์ด้วยตัวเอนหรือคำที่เป็นตัวหนา ซึ่งอาจจะเป็นคำ กลุ่มคำหรือประโยคที่นำไปสู่การสรุปเป็นแนวคิดได้

๒. อ่านละเอียด

อ่านเนื้อเรื่องโดยละเอียดอีกครั้งเพื่อตรวจสอบรายละเอียดของเรื่องในทุกประเด็น พิจารณาความหมายของคำ กลุ่มคำหรือประโยค ทั้งความหมายตรงและความหมายเชิงนัย และจัดเรียงลำดับเหตุการณ์ที่นำไปสู่ข้อสรุปแล้วเขียนเรียบเรียงย่อเรื่องให้สั้นที่สุด

๓. อ่านคร่าว ๆ

อ่านเนื้อเรื่องคร่าว ๆ เพื่อตรวจสอบ ทบทวน พิจารณาคำ กลุ่มคำ หรือประโยคที่เขียนเรียบเรียงนั้นมีความหมายครอบคลุมเนื้อหาหรือเป็นตัวแทนของเรื่องที่เราอ่านได้

๔. เขียนสรุปเรียบเรียง

เขียนสรุปเรียบเรียงแนวคิดจากการย่อเรื่องนั้น แล้วอ่านทบทวนตัดประเด็นที่เห็นว่าเป็นส่วนอธิบายหรือขยายความออก ให้เหลือเฉพาะแก่นของเรื่อง แนวคิดที่ได้อาจเป็นคำ กลุ่มคำหรือประโยคก็ได้

การอ่านเพื่อเขียนสรุปความ

การอ่านเพื่อเขียนสรุปความ คือ การย่อเรื่องที่ได้จากการอ่านจับใจความให้เหลือแต่ประเด็นสำคัญของเรื่อง โดยขั้นตอนการเขียนสรุปความ ต้องเริ่มจากการอ่านเพื่อจับสาระสำคัญของเรื่องแล้วนำสาระสำคัญเหล่านั้นมาเรียบเรียงใหม่ให้เป็นข้อความที่สละสลวย สั้น กระชับ ได้ใจความด้วยถ้อยคำเป็นภาษาของผู้สรุปความ ซึ่งถือเป็นการพัฒนาทักษะการอ่านการเขียน เนื่องจากนักเรียนจะต้องย้อนระลึกถึงสิ่งที่อ่านไปก่อนหน้าที่จะเขียนสรุปความ จะต้องนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาแยกแยะ พิจารณาข้อความใดเป็นใจความหลัก ข้อความใดเป็นใจความรอง จากนั้นจึงจัดระบบเรียบเรียงแล้วเขียนเป็นคำพูดของผู้สรุปเอง การเขียนสรุปความมีประโยชน์มากไม่ว่าในชีวิตประจำวันหรือในด้านการศึกษา เพราะการสรุปความจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการอ่านเพื่อเขียนสรุปความ

๑. ขั้นอ่าน อ่านข้อความให้เข้าใจอย่างน้อย ๒ ครั้ง เพื่อให้ได้แนวคิดที่สำคัญ
๒. ขั้นคิด คิดเป็นคำถามว่า อะไรเป็นจุดสำคัญของเรื่อง คิดต่อไปว่าจุดสำคัญของเรื่องมีความสัมพันธ์กับสิ่งใดบ้าง จุดสิ่งนั้นๆ ไว้เป็นข้อความสั้นๆ คิดวิธีที่จะเขียนสรุปความให้กะทัดรัดและชัดเจน
๓. ขั้นเขียน เขียนร่างจากข้อความสั้นๆ ที่จดไว้ ชัดเเกลาและตกแต่ง ร่างข้อความที่สรุปให้เป็นภาษาที่ดี สามารถสื่อความหมายได้แจ่มแจ้ง เมื่อผู้อื่นมาอ่านต่อ

การอ่านข่าว

ความหมายของข่าว

ข่าว หมายถึง เหตุการณ์ที่คนในสังคมกำลังให้ความสนใจ และตีพิมพ์เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสาร เหตุการณ์ที่นำมาเขียนเป็นข่าว จะต้องเป็นเรื่องที่เป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์ และส่งผลกระทบต่อบุคคลในสังคม

องค์ประกอบของข่าว

ข่าวมีองค์ประกอบ ๔ ส่วน คือ พาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเชื่อม และเนื้อข่าว ดังนี้

๑. พาดหัวข่าว (Headline) เป็นส่วนนำที่สร้างความสนใจ โดยใช้คำที่สะดุดตา และตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าเนื้อข่าว

๒. ความนำ (Lead) คือ เนื้อเรื่องย่อของข่าว เป็นการเขียนอธิบายให้ผู้อ่านทราบโดยสรุปว่าเหตุการณ์ที่นำมาเขียนข่าวมีเนื้อความอย่างไร ความนำที่ดีต้องชัดเจน และทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้

๓. ส่วนเชื่อม (Neck) คือ ส่วนที่อยู่ระหว่างความนำกับเนื้อเรื่อง ทำหน้าที่ขยายความ หรือให้รายละเอียดเพิ่มเติมจากความนำ

๔. เนื้อข่าว (Body) คือ รายละเอียดทั้งหมดของข่าว ส่วนใหญ่นิยมเขียนเป็นย่อหน้าสั้นๆ หากมีรายละเอียดมาก ก็จะเขียนแยกออกเป็นหลายย่อหน้า โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย

ประเภทของข่าว

ข่าวที่นักเรียนอ่านในหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสาร แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

๑. ข่าวหนัก (Head News) หมายถึง ข่าวที่มีเนื้อเรื่องในเชิงสาระ และมีอิทธิพลต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม เช่น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวธุรกิจ ข่าวการศึกษา เป็นต้น

๒. ข่าวเบา (Soft News) หมายถึง ข่าวที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนกลุ่มย่อย ๆ ไม่มีอิทธิพลต่อส่วนใหญ่ในสังคมมากนัก เช่น ข่าวชาวบ้าน ข่าวสังคม บันเทิง ข่าวกีฬา ข่าวอาชญากรรม เป็นต้น

หลักการอ่านและพิจารณาข่าว

ในการอ่านข่าวควรพิจารณาตามโครงสร้างของข่าว ดังนี้

๑. พิจารณาพาดหัวข่าว การพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ เป็นการจัดลำดับความสำคัญของข่าว หากนักเรียนสังเกตการพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ จะพบว่าส่วนสำคัญที่สุดของข่าวจะพาดหัวด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ ดังนั้นในการอ่านและพิจารณาข่าว ควรอ่านพาดหัวข่าวใหญ่ก่อน แล้วจึงอ่านพาดหัวข่าวต่อมา

๒. พิจารณาความนำ เมื่ออ่านและพิจารณาพาดหัวข่าว และทราบเรื่องราวสั้นๆ ของข่าว นั้นแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือการอ่านและพิจารณาความนำ ซึ่งจะสรุปเรื่องราวของข่าวโดยขยายความ

๓. พิจารณาเนื้อข่าว เนื้อข่าว เป็นส่วนที่ผู้อ่านจะอ่านหรือไม่อ่านก็ได้ หากทราบเรื่องย่อ ข่าวจากความนำมาแล้ว เนื้อข่าวเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นข่าว

๔. พิจารณาการใช้สำนวนภาษา เมื่อนักเรียนพิจารณาการใช้สำนวนภาษาในการเขียนข่าว นักเรียนจะพบข้อบกพร่องหลายประการ ทั้งในการเขียนสะกดคำ การใช้คำย่อ การใช้คำผิดระดับภาษา การใช้คำสแลง การวางส่วนขยายของประโยคไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ เพราะการจัดทำหนังสือพิมพ์จะมีค่าเฉพาะวันนี้เท่านั้น เมื่อถึงวันพรุ่งนี้ก็จะกลายเป็นขยะ อย่างไรก็ตาม หากนักเรียนนำตัวอย่างการใช้ภาษาในการเสนอข่าวมาคิดพิจารณาในฐานะเป็นบทเรียนสอนการใช้ภาษา ก็จะทำให้ให้นักเรียนเข้าใจพลังของภาษา การสร้างคำใหม่ในภาษา และข้อบกพร่องในการใช้ภาษาชัดเจนยิ่งขึ้น

การอ่านบทความ

ความหมายของบทความ

บทความ หมายถึง ข้อเขียนร้อยแก้วที่มุ่งให้สาระความรู้ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแก่ผู้อ่าน เนื้อหาของบทความส่วนใหญ่ต้องเป็นประเด็นที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และอยู่ในความสนใจของคนในสังคมในห้วงเวลานั้น

องค์ประกอบของบทความ

บทความส่วนใหญ่คือมีองค์ประกอบ ๔ ส่วน คือ

๑. ชื่อเรื่อง เป็นส่วนแรกของบทความที่สร้างความสนใจแก่ผู้อ่าน บทความในหนังสือพิมพ์ หรือ นิตยสาร อาจตีพิมพ์ชื่อเรื่องด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่เพื่อสร้างความสนใจ

๒. บทนำ คือ ส่วนที่อยู่ย่อหน้าแรกของบทความ มีลักษณะเป็นการกล่าวนำเรื่องโดยให้ความรู้เบื้องต้น บอกเจตนาและผู้เขียนหรือตั้งคำถาม ซึ่งผู้เขียนจะใช้กลวิธีต่างๆ ในการเขียนให้ผู้อ่านสนใจเนื้อเรื่อง

๓. เนื้อหา เป็นส่วนสำคัญที่สุดของบทความเพราะเป็นส่วนที่รวบรวมความรู้สาระต่าง ๆ และความคิดเห็นของผู้เขียน

๔. บทสรุป คือ ส่วนสุดท้ายของบทความที่ผู้เขียนใช้สรุปเนื้อหาและสร้างความประทับใจแก่ผู้อ่าน โดยใช้กลวิธีที่หลากหลาย เช่น การชักจูงใจให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง การให้ข้อคิด

ประเภทของบทความ

บทความในหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสาร อาจแบ่งได้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

๑. บทความบรรยายเหตุการณ์ เป็นบทความที่บรรยายเรื่องราวต่างๆที่เป็นเหตุการณ์ใน ความสนใจของคนสังคม มีจุดมุ่งหมายเพื่อรายงานให้ผู้อ่านทราบความเป็นไปของบ้านเมือง และมีส่วนร่วมรับรู้ในเหตุการณ์นั้น

๒. บทความเชิงวิเคราะห์ เป็นบทความที่ผู้เขียนนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆที่เป็นข่าว หรืออยู่ในความสนใจของประชาชน โดยจำแนกออกเป็นประเด็นต่างๆ อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

๓. บทความเชิงวิจารณ์ เป็นบทความที่ผู้เขียนต้องการเสนอความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นข่าว หรือเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจของประชาชนส่วนใหญ่ การเสนอความคิดเห็นอาจเป็นไปในลักษณะโต้แย้ง ไม่เห็นด้วย เสนอแนะแนวทางหรือชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง

๔. บทความเชิงวิชาการ เป็นบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสาขาวิชาใด สาขาวิชาหนึ่ง บทความเชิงวิชาการที่น่าเสนอในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร ส่วนใหญ่มีความยาวไม่มากนัก นอกจากนี้ ข้อมูลยังมีความถูกต้องน่าเชื่อถือน้อยกว่าบทความวิชาการในวารสารวิชาการ

หลักการอ่านและพิจารณาบทความ

ในการอ่านและพิจารณาบทความ ควรพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

๑. ข้อเท็จจริง ควรพิจารณารายละเอียดดังนี้

๑.๑ ข้อเท็จจริงในบทความ เป็นข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัยและเชื่อถือได้หรือไม่

๑.๒ ผู้เขียนนำข้อมูลมาจากแหล่งใด

๑.๓ มีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลให้ผู้อ่านสืบค้นหรือไม่ และแหล่งข้อมูลนั้นน่าเชื่อถือหรือไม่

๒. ข้อคิดเห็น ควรพิจารณารายละเอียดดังนี้

๒.๑ ข้อคิดเห็นของผู้เขียนสอดคล้องกับข้อเท็จจริงหรือไม่

๒.๒ ผู้เขียนเสนอข้อคิดเห็นที่มีประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์หรือไม่

๒.๓ ข้อคิดเห็นของผู้เขียนมีความเป็นไปได้หรือไม่

๒.๔ ข้อคิดเห็นของผู้เขียนสามารถนำไปปฏิบัติได้หรือไม่

๓. กลวิธีนำเสนอ ควรพิจารณารายละเอียดดังนี้

๓.๑ ผู้เขียนนำเสนอบทความได้น่าสนใจหรือไม่ โดยพิจารณาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ของบทความ

๓.๒ องค์ประกอบต่าง ๆ ของบทความมีความสอดคล้องเชื่อมโยงต่อเนื่องกันหรือไม่

๓.๓ การนำเสนอของผู้เขียน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายหรือเกิดความสับสน

๓.๔ ผู้เขียนนำเสนอเรื่องด้วยถ้อยคำสำนวนที่เข้าใจง่ายและชัดเจนหรือไม่

๔. ประโยชน์ที่ได้รับ ควรพิจารณารายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑ ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากการอ่านบทความนี้มากน้อยเพียงใด

๔.๒ ข้อคิดหรือทฤษฎีของผู้เขียนสามารถนำไปปฏิบัติได้หรือไม่

ลักษณะของบทความ

บทความ คือ ความเรียงประเภทหนึ่งที่เขียนเพื่อความรู้ ความคิด มีรูปแบบการเขียนคล้ายกับเรียงความ แต่การเขียนบทความจะต้องมีเรื่องราวมาจากข้อเท็จจริงหรือข่าวประจำวันมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ อยู่ในความสนใจของผู้อ่านและผู้เขียน และจะต้องสอดแทรกข้อเสนอเชิงวิชาการหรือความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ไว้ด้วย

บทความมีลักษณะดังต่อไปนี้

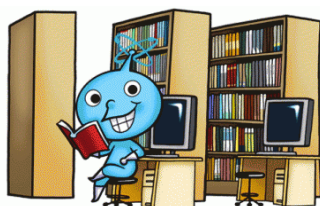
๑. เรื่องที่เขียนต้องเป็นเรื่องที่มีสาระ เป็นเรื่องจริง มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือเมื่ออ่านแล้วจะได้ความรู้หรือความคิดเพิ่มขึ้น
๒. ต้องเสนอเรื่อง πουผู้อ่านส่วนมากกำลังสนใจอยู่ในขณะนั้น ทันต่อเหตุการณ์หรือเรื่องที่เป็นปัญหาและมีความสำคัญเป็นพิเศษ
๓. ต้องมีส่วนเป็นทศนะหรือความคิดเห็นของผู้เขียน โดยนำเสนอแนวคิดที่น่าสนใจชวนให้ผู้อ่านติดตามหรือคิดต่อ
๔. ควรใช้ภาษาให้น่าอ่าน และสร้างความสนใจ
๕. ความยาวของบทความควรสั้น กระชับ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้ในเวลาจำกัด

การอ่านเรื่องสั้น

ความหมายของเรื่องสั้น (short story)

เรื่องสั้น หมายถึง งานเขียนประเภทร้อยแก้วเกี่ยวกับเรื่องราวที่สมมุติขึ้น มีโครงเรื่องง่ายๆ และมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงไปถึงจุดสุดยอดของเรื่องที่กำหนดไว้ โดยการดำเนินเรื่องอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาสั้นๆ ผ่านตัวละครจำนวน ๓ - ๕ ตัว และอยู่ภายใต้แนวคิดสำคัญเพียงแนวคิดเดียว โดยส่วนมากเรื่องสั้นมีความยาวประมาณ ๘,๐๐๐ คำ อาจมากกว่าหรือน้อยกว่าก็ได้ขึ้นอยู่กับกลวิธีการเขียนของผู้เขียนความยาวหรือสั้นจึงไม่ได้กำหนดตายตัว แต่จะยึดลักษณะการเขียนเป็นสำคัญ

ชนิดของเรื่องสั้น

๑. เรื่องสั้นชนิดเน้นการผูกเรื่อง คือผู้เขียนมักสร้างปมขัดแย้งขึ้นมา ทำให้เกิดความซับซ้อน และมักจบลงด้วยการพลิกความคาดหมายของผู้อ่านที่เรียกว่าจบแบบหักมุม

๒. เรื่องสั้นชนิดเน้นการสร้างตัวละคร คือ เรื่องสั้นที่เน้นพฤติกรรมของตัวละคร โดยใช้ตัวละครเป็นตัวดำเนินเรื่องเป็นส่วนใหญ่ โดยมักบรรยายเพื่อแสดงลักษณะของตัวละครอย่างใดอย่างหนึ่งให้เด่นชัด

๓. เรื่องสั้นชนิดเน้นการสร้างบรรยากาศหรือฉากเป็นสำคัญ คือ เป็นเรื่องสั้นที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญของฉากและบรรยากาศ เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตาม

๔. เรื่องสั้นชนิดเน้นแนวคิดหรือความคิดเห็น คือ เรื่องสั้นที่ผู้เขียนต้องการเสนอแนวคิดอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้ผู้อ่านได้ไตร่ตรองไปพร้อมๆ กับเรื่องในขณะที่อ่าน โดยใช้สัญลักษณ์กล่าวโดยนัย หรือมุ่งเน้นให้เห็นสัจธรรมของชีวิต

องค์ประกอบของเรื่องสั้น

๑. โครงเรื่อง (Plot)

โครงเรื่อง คือ เหตุการณ์เรื่องราวที่ผู้เขียนร่างขึ้นคร่าวๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินเรื่อง ให้น่าสนใจ ชวนติดตามสมเหตุสมผลเรื่อยๆ จนถึงจุดสุดยอดของเรื่อง (Climax) และคลี่คลายจบลงด้วยดี หรือจบแบบคาดไม่ถึงก็ได้ โครงสร้างของเรื่องสั้นมี ๓ ส่วนดังนี้

๑) ส่วนเริ่มเรื่อง (Exposition) หรือ ส่วนต้นเรื่องเป็นการกำหนดสถานะของเหตุการณ์เพื่อปูทางดำเนินเรื่อง และเป็นการดึงดูดความสนใจไปด้วย โดยอาจเปิดเรื่องด้วยการบรรยายพฤติกรรมของตัวละคร ใช้บทสนทนา เป็นต้น

๒) ส่วนดำเนินเรื่อง (Complication) เป็นส่วนที่เรื่องราวกำลังดำเนินไป และมักเกิดปัญหาหรือปมขัดแย้ง การเผชิญหน้าของตัวละครกับเหตุการณ์ หรืออุปสรรค ความทุกข์ ซึ่งข้อสำคัญอีกอย่างคือ ไม่ควรให้ยืดเยื้อ เพราะจะทำให้หน้าเบื่อ ปม หรือปัญหาในเรื่องควรคลายทีละน้อย ๆ เพื่อให้ผู้อ่านผ่อนคลายไปด้วย

๓) ส่วนปิดเรื่องหรือการปิดจุดสุดยอดของเรื่อง (Climax) เมื่อดำเนินเรื่องมาถึงตอนที่ตึงเครียดและเร้าใจที่สุดแล้วก็ค่อย ๆ คลายปมออกและจบลง ซึ่งตอนจบก็สามารถทำได้หลายวิธี เช่น จบเรื่องแบบมีความสุขสมหวัง จบแบบคาดไม่ถึง แบบทิ้งปัญหาให้ผู้อ่านได้จินตนาการต่อไป

๒. แก่นของเรื่องหรือแนวคิดของเรื่อง (Theme)

แก่นของเรื่องคือ แนวคิดสำคัญหรือแนวคิดหลักที่ปรากฏตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นตัวเชื่อมโยงเรื่องเข้าด้วยกัน ผู้เขียนสามารถเสนอได้หลัก ๆ ดังนี้

๑) แก่นที่แสดงพฤติกรรม คือ เน้นที่จะเสนอพฤติกรรมของตัวละครให้เด่นชัดว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาเรื่อง ทั้งด้านดีและไม่ดี เพื่อให้ผู้อ่านควรยึดถือพฤติกรรมใดเป็นแบบอย่างหรือไม่ควรยึดถือพฤติกรรมใดเป็นแบบอย่าง เช่น ความอดทนของตัวละคร หรือการยึดมั่นในอุดมการณ์

๒) แก่นที่แสดงอารมณ์ คือ เรื่องที่ผู้เขียนมุ่งเน้นที่จะแสดงอารมณ์ ความรู้สึกของตัวละครเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้ เช่น ความรัก ความเหงา ความเศร้า ความอิจฉา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ และกลวิธีการของผู้เขียนด้วย

๓) แก่นที่แสดงสภาพและเหตุการณ์ คือ แก่นที่มุ่งเน้นแสดงให้เห็นภาพของชีวิต สังคมของตัวละคร

๔) แก่นทัศนะ คือ เป็นแก่นที่มุ่งเน้นที่จะเสนอความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่ง เช่น ค่านิยมในสังคม ความซื่อสัตย์ รวมถึงสิ่งตรงกันข้ามโดยใช้ตัวละครเป็นสื่อกลาง

๓. ตัวละคร (Character)

เรื่องสั้นเรื่องหนึ่งนั้น ต้องมีตัวละคร ประมาณ ๑-๕ ตัวเท่านั้น หากมีมากเกินไปจะทำให้โครงเรื่องซับซ้อน และสับสน ตัวละครควรมีตัวเอกเพียงตัวเดียว และควรกล่าวให้เด่นชัดที่สุด ส่วนตัวประกอบนั้นอาจกล่าวให้เห็นบ้างไม่ควรเด่นชัดเกินไป คือให้เป็นลักษณะเดียวกันกับฉาก โดยอาจกล่าวเป็นหมู่หรือคณะ ตัวละครอาจไม่จำเป็นต้องเป็นมนุษย์ อาจเป็นพืช สัตว์ สิ่งของ หากเป็นมนุษย์ต้องมีความสมจริงทางด้านพฤติกรรม และการพูดจาที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมอย่างมีเหตุผล

๔. บทสนทนา (Dialogue)

บทสนทนา คือ ถ้อยคำที่ตัวละครพูดโต้ตอบกันในเนื้อเรื่อง ซึ่งเขียนอยู่ในเครื่องหมายอัญประกาศ บทสนทนามีส่วนช่วยให้การดำเนินเรื่องและสร้างบรรยากาศให้เรื่องราวดูสมจริงมากขึ้น ทั้งยังทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนได้ฟังผู้อื่นพูดคุยนวนทนากัน โดยมีลักษณะ ดังนี้

๑. ใช้ภาษาได้สมจริงกับฐานะและบุคลิกภาพของตัวละคร
๒. สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของตัวละครได้อย่างชัดเจน

๓. ชี้ให้เห็นสภาพ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี การศึกษา และการปกครองในเรื่องได้เป็นอย่างดี

๔. เสนอแนวคิด ค่านิยมถึงผู้อ่านโดยไม่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนถูกสั่งสอน

๕. ใช้ถ้อยคำที่หลากหลาย ไม่ซ้ำซาก เข้าใจง่ายและไม่นอกเรื่อง

อย่างไรก็ตาม บทสนทนาก็ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญของเรื่องสั้นเสมอไปเพราะในเรื่องสั้นบางเรื่องนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้บทสนทนาที่สามารถดำเนินเรื่องไปได้

๕. ฉาก (Setting)

ฉาก คือ สถานที่ เวลา และบรรยากาศในเรื่องที่ผู้แต่งสร้างขึ้นเพื่อบอกให้รู้ว่าเหตุการณ์นั้นๆ เกิดขึ้นเมื่อไหร่ โดยส่วนมาก เรื่องสั้นทั่วไปไม่นิยมบรรยายฉากมากเพียงแค่บรรยายอย่างคร่าวๆ กล่าวอย่างตรงไปตรงมาเน้นความกระชับ และฉากยังเป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านทราบถึงบรรยากาศในท้องเรื่องอีกด้วย

การบรรยายฉาก นอกจากจะบรรยายโดยตรงแล้วยังสามารถบรรยายทางอ้อมได้โดยผ่านทางบทสนทนาของตัวละคร ผ่านวัฒนธรรมการแต่งกาย เป็นต้น ข้อควรคำนึงของการบรรยายฉากคือ ผู้เขียนจะต้องศึกษาค้นคว้าให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ทางภูมิศาสตร์ หากผิดพลาดจะทำให้ความต้องการเสริมบรรยากาศในเรื่อง อาจถูกทำลายโดยไม่รู้ตัว

กลวิธีการแต่ง

กลวิธีการแต่ง หมายถึง วิธีที่ผู้เขียนใช้ในการนำเสนอเรื่องราวเพื่อให้ดำเนินเรื่องไปตามที่วางไว้ และเข้าถึงแก่นแท้ของเรื่องตามความต้องการของผู้เขียนเอง ซึ่งมี ๓ ขั้นตอนดังนี้

๑. ตอนเปิดเรื่อง ควรเปิดเรื่องให้น่าสนใจมากที่สุด สามารถดึงดูดใจผู้อ่านให้ติดตามต่อไปเรื่อยๆ ซึ่งการเปิดเรื่องสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การบรรยายฉาก บรรยายพฤติกรรมของตัวละคร หรือใช้บทสนทนา

๒. ตอนดำเนินเรื่อง ในตอนนี้ผู้เขียนทั่วไปมักผูกปมปัญหา สร้างอุปสรรคให้ตัวละครได้เผชิญและแก้ปัญหา เพื่อให้เห็นความยุ่งยาก เกิดความขัดแย้ง ตลอดจนทำให้ผู้อ่านคล้อยตามหรือมีอารมณ์ร่วมในเรื่อง เช่น ความสงสัย ความเกลียดชัง ความทุกข์ยาก

๓. ตอนจบเรื่อง อาจจบลงในตอนที่ยมปัญหาคลี่คลายแล้ว หรือจบลงที่จุดสุดยอดของเรื่องก็ได้ การจบอย่างทีกล่าวไปข้างต้น คือ สามารถจบได้หลายแบบ เช่น จบแบบพลิกความคาดหมาย จบแบบทิ้งปัญหาไว้ให้คิดตาม เป็นต้น

เทคนิคการอ่านเรื่องสั้น

๑. อ่านผ่านๆ ตอนเริ่มต้น หรือ ตอนเปิดเรื่องว่าผู้เขียนได้เปิดเรื่องนำติดตามหรือไม่
๒. ขณะอ่านพิจารณาองค์ประกอบของเรื่องสั้น และลักษณะเฉพาะของเรื่องสั้นว่าเหมาะสมหรือไม่เพียงไร โดยเฉพาะโครงเรื่องแปลกใหม่หรือไม่
๓. ขณะอ่านเรื่องสั้นนั้น การดำเนินเรื่องกระชับน่าติดตามหรือไม่ ถ้าการดำเนินเรื่องไม่ดี ไม่สนุกไม่ชวนติดตามก็ไม่ควรเสียเวลาอ่าน
๔. พิจารณาการสร้างฉาก การบรรยาย สมจริงมากน้อยเพียงไร ตรวจสอบฉากที่ผู้อ่านคุ้นเคยว่าบรรยายถูกต้องเพียงไร
๕. ดูว่าบทสนทนาเหมาะสมกับตัวละครหรือไม่
๖. ดูว่าการบรรยายใช้วรรณศิลป์ที่ก่อให้เกิดความสะเทือนใจหรือไม่ มากน้อยเพียงไร เช่น บรรยายความทุกข์ยาก ความลำบากของคนชนบทขณะที่อ่านให้นึกภาพไปด้วย
๗. อ่านตอนจบว่าน่าสนใจ มีความประทับใจเพียงใด เขียนก่อให้เกิดความฉงนสนเท่ห์เพียงใด ทำให้ผู้อ่านเดาเรื่องไปต่างๆ นานา และเมื่อถึงตอนจบผู้เขียนได้มีวิธีการคลี่คลายเรื่องตรงกับที่ผู้อ่านได้คาดเดาไว้หรือไม่ ถ้าผู้อ่านเดาเรื่องได้ ก็จะทำให้เรื่องสั้นนั้นไม่สนุกไม่น่าอ่าน เพราะเป็นเรื่องธรรมดาทั่วไป เป็นเหตุการณ์ธรรมดาที่เกิดขึ้นทั่วไป เช่น เรื่องการฆาตกรรม มีวิธีการวางโครงเรื่องให้ดำเนินไปอย่างน่าสนใจ ตัวละครทุกตัวล้วนเป็นผู้นำสงสัยไปหมด ทำให้ผู้อ่านสนุกในการคาดเดา แต่เมื่อถึงตอนจบจะแบบหักมุมให้ฆาตกรกลายเป็นตัวละครที่ไม่มีใครนึกถึงว่าจะเป็นตัวผู้ร้ายตัวจริง นอกจากนี้บางครั้งในตอนจบผู้เขียนอาจจบโดยทิ้งปมปริศนาให้ผู้อ่านสงสัยว่าใคร คือ ฆาตกร
๘. อ่านแล้วสรุปความคิดเห็นของผู้เขียนได้
๙. อ่านแล้ววิจารณ์ได้ ย่อเรื่องได้ ประเมินค่าได้

การประเมินค่าเรื่องสั้น

การประเมินค่าเรื่องสั้น คือ การพิจารณาคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านเรื่อง คุณค่าที่มีครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. คุณค่าทางอารมณ์ ได้แก่ ความรู้สึกเพลิดเพลินจากการอ่าน ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ ประทับใจ จากเรื่องที่อ่าน อาจประทับใจเนื้อเรื่อง ตัวละคร สำนวนภาษา เป็นต้น
๒. คุณค่าทางสติปัญญา ได้แก่ ความรู้ความคิดในด้านต่าง ๆ ที่ได้จากเรื่อง เช่น คติชีวิต ความรู้ต่างๆ ที่แทรกอยู่ในเรื่อง ทรรศนะที่ผู้เขียนเสนอผ่านตัวละคร เป็นต้น

๓. คุณค่าทางสังคมและการเมือง เป็นแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมและวิถีทางการเมือง

๔. คุณค่าทางจินตนาการ ได้แก่ ความนึกเห็นที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากอารมณ์สะท้อนใจโดยทั่วไป จินตนาการอาจเกิดขึ้นขณะอ่านหรือเมื่ออ่านจบแล้ว เมื่อมีจินตนาการมาถึงจุดหนึ่งผู้อ่านอาจแสดงออกด้วยการพูดหรือการเขียนก็ได้

๕. คุณค่าทางจริยธรรม เรื่องสั้นอาจให้เห็นตัวอย่างชีวิตในแง่ใดแง่หนึ่งทั้งด้านดีและไม่ดีซึ่งตัวอย่างนั้นสามารถเป็นอุทาหรณ์ในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรมได้

๖. คุณค่าทางภาษา ภาษาและสำนวนโวหารในเรื่องสั้นบางเรื่อง ใช้ภาษาและสำนวนโวหารที่ดี ซึ่งผู้อ่านสามารถนำมาเป็นตัวอย่างในการใช้ภาษาได้

แบบฝึกที่ ๑.๑

การอ่านวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคใจความสำคัญ

คำสัง นักเรียนจงขีดเส้นใต้คำสำคัญ และประโยคใจความสำคัญในข้อความต่อไปนี้

คำชี้แจง จำนวนข้อ ๑๐ ข้อ จำนวนคะแนน ๕ คะแนน

ตัวอย่าง

วิถีชีวิตคนไทยส่วนใหญ่ในอดีตและปัจจุบันนั้นมีส่วนที่เกี่ยวกับกล้วยมาโดยตลอด
ดังจะเห็นได้จากงานที่เป็นพิธีรีตองซึ่งเป็นงานพิธีตามแบบขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

๑. ความสันโดษและความเรียบง่ายในการดำเนินชีวิตเป็นความสุขที่แท้จริงของชีวิตมนุษย์
๒. ปิ้ง หมายถึง วิธีย่างด้วยการใช้ไฟอ่อนๆ ของที่ปิ้งมักเสียบไม้มีขนาดเล็กหรือบางเวลาอย่างจะต้องกลับของนั้นบ่อย ๆ เช่น ปิ้งหมูสะเต๊ะ ปิ้งปลา
๓. นักเรียนควรบำเพ็ญประโยชน์ แก่ชุมชนตามกำลังความสามารถของตน
๔. ความเกรงใจ เป็นคุณสมบัติที่ดี ผู้มีมารยาทย่อมต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนและคำนึงถึงผู้อื่นบ้าง
๕. จุดมุ่งหมายของการบันทึก คือ ช่วยเก็บประเด็นของเรื่องที่ฟังได้อย่างครบถ้วน

ตัวอย่าง

ชีวิตของชาวเรือโดยทั่วไปเป็นชีวิตที่อาจเรียกได้ว่าเป็นชีวิตที่ร่อนเร่ โดยเฉพาะผู้ที่มิอาชีพค้าขายหรือเป็นเรือรับจ้างบรรทุกสินค้า ก็จะต้องขึ้นเหนือล่องใต้ไปตามที่ต่างๆ อยู่ไม่เป็นที่แน่นอน ฉะนั้นลูกชาวเรือส่วนมากในสมัยก่อนจึงไม่ค่อยได้เรียนหนังสือ นอกจากพวกที่จอดเรืออยู่เป็นที่และมีโรงเรียนอยู่ใกล้ ๆ จึงมีโอกาสได้เรียน

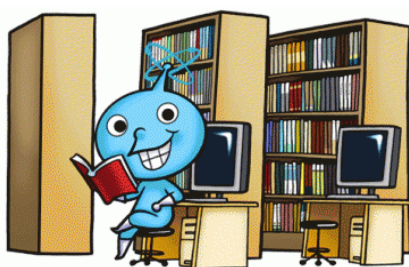
๖. วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจอย่างรวดเร็ว จนทำให้บางคนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ วัยรุ่นควรทำความเข้าใจและเตรียมปรับตัวให้เข้ากับสิ่งต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย เมื่อเกิดปัญหา วัยรุ่นควรปรึกษาผู้ปกครองหรือครูไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางร่างกายหรือทางจิตใจ

๗. กระจกที่ใช้ห่อหรือใส่อาหารโดยเฉพาะพวกกล้วยทอด มันทอด กล้วยปิ้งนั้นไม่ควรเป็นกระจกที่มีตัวหนังสือ ทั้งนี้เพราะหมึกพิมพ์นั้นมีพวกโลหะหนัก เช่น ตะกั่ว โครเมียม แคดเมียม เป็นส่วนประกอบ ถ้าหมึกพิมพ์ไปถูกอาหารก็จะติดอาหารไป เรารับประทานเข้าไปก็จะสะสมในร่างกายทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ได้

๘. ความคิดเชิงบวกเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้โลกน่าอยู่ รู้สึกว่าสถานการณ์ดีขึ้น ใจสู้พลังชีวิตสูง โรคที่รุมเร้าอยู่ก็ถอยไปและเกิดภูมิต้านทานโรค

๙. บ้านเราเป็นบ้านเมืองที่ไม่เคยเอาจริงเอาจังกับคนเมาขับรถ ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงตาย และพิกลพิการมานักต่อนัก ขณะที่ประเทศที่เจริญ ทางกฎหมายมีบทลงโทษหนัก จนคนเมาไม่กล้าขับรถ การซื้อขายก็เช่นกัน ยังทำกันได้อย่างเสรี ไม่มีกฎระเบียบที่จะดูแลอย่างเคร่งครัด นอกจากยา ไม่ก็ประเภทเท่านั้น

๑๐. ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำใดๆ ทั้งที่ตนเองกระทำหรือผู้อื่นกระทำ ไม่ว่าผลนั้นจะดีหรือไม่ดี จะสำเร็จหรือไม่สำเร็จ เช่น ความรับผิดชอบต่องานหรือหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงตามที่ได้รับมอบหมายหรือที่ได้กำหนดไว้ ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ควรมีความรับผิดชอบ ซึ่งความรับผิดชอบนั้นอาจแตกต่างกันไปตามวัยวุฒิและคุณวุฒิ

แบบฝึกที่ ๑.๒

การอ่านเพื่อหาแนวคิด

คำสั่ง จงเขียนคำและประโยคที่เป็นแนวคิดสำคัญ จากข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้

คำชี้แจง จำนวนข้อ ๕ ข้อ จำนวนคะแนน ๕ คะแนน

ตัวอย่าง

มหาบุรุษของคนในโลกนี้ ทำงานใหญ่สำเร็จเพราะมีแรงบันดาลใจเป็นพลังขับเคลื่อน แรงบันดาลใจของแต่ละคนไม่เหมือนกัน พระพุทธเจ้าทอดพระเนตรเห็นคนแก่ เจ็บ ตาย และสมณะแล้ว ได้แรงบันดาลใจ ออกแสวงหาโมกขธรรมแล้วเผยแผ่ให้ปรากฏเป็นประโยชน์ เกื้อกูลแก่พหุชนตราบเท่าทุกวันนี้ อับราฮัม ลินคอล์น เคยทำงานเป็นกรรมกรมาก่อน บรรดาเพื่อนมนุษย์ที่เคยได้ประสบพบเห็นอยู่เป็นประจำ คือ คนผิวดำเขาเฝ้าครุ่นคิดตลอดเวลาว่าจะช่วยทาสพวกนี้ได้อย่างไร ในที่สุดเมื่อเขาเป็นประธานาธิบดีสหรัฐ เขาก็จัดการเลิกทาสจนประสบผลสำเร็จ

แนวคิดที่เป็นคำสำคัญ แรงบันดาลใจ

แนวคิดที่เป็นประโยค งานใหญ่สำเร็จได้ต้องมีแรงบันดาลใจในการขับเคลื่อน

๑. กว่า ๕๐ ปีมาแล้ว ที่มีการพูดถึงเรื่องการใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง การออกเสียงภาษาไทย ผิดหรือเพี้ยน การออกเสียงควบกล้ำไม่ได้ การไม่รู้ หรือไม่เข้าใจสำนวนไทย การที่นักศึกษาไม่สามารถเขียนหรือแต่งเป็นภาษาไทยยาว ๆ การเขียนตัวหนังสือไทยผิดรูปและปัญหาอื่น ๆ อีกมากมายที่เกี่ยวกับความไม่รู้ ไม่เข้าใจ หรือไม่สนใจภาษาไทยของคนไทยในวงการต่าง ๆ

แนวคิดที่เป็นคำสำคัญ.....

แนวคิดที่เป็นประโยค.....

.....

๒. การยอมรับว่าสื่อมีผลต่อคนดู เป็นการให้ความสำคัญกับสื่อมากเกินไป สื่ออาจมีอิทธิพลต่อคนดูก็จริง แต่คงไม่มากเท่าไร การที่สื่อจะมีอิทธิพลต่อคนดูได้นั้น คนดูก็ต้องพร้อมที่จะรับด้วย หมายความว่าคนดูนั่นเองที่เป็นผู้เลือกที่จะทำให้สื่อมีอิทธิพล เหนือตนหรือไม่

แนวคิดที่เป็นคำสำคัญ.....

แนวคิดที่เป็นประโยค.....

๓. ฝนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับสิ่งมีชีวิต เราจะสังเกตเห็นได้ว่าเมื่อใดฝนไม่ตก อากาศจะร้อนแล้ง ต้นไม้จะเหี่ยวเฉา คนและสัตว์ก็ไม่มีความสุข ในสมัยโบราณถ้าฝนไม่ตกก็จะมีพิธีแห่หางแมวเพื่อขอฝน แต่สำหรับปัจจุบันนี้ถ้าฝนไม่ตกจะมีการทำฝนเทียม ฝนเทียมนี้ได้มีการพยายามทำมานานแล้วเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ โปรดเกล้าฯ ให้ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล คำนวณวิธีการทำฝนเทียมเพื่อใช้บรรเทาความเดือดร้อนให้ชาวสวน ชาวนาในเวลาที่ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล โครงการทำฝนเทียมนี้เรียกกันว่า ฝนหลวง

แนวคิดที่เป็นคำสำคัญ.....

แนวคิดที่เป็นประโยค.....

๔. เมื่อถึงเทศกาลเข้าพรรษา โรงเรียนเกือบทุกโรงเรียนจะจัดกิจกรรมที่ทำเป็นประจำทุกปี คือ การแห่เทียนพรรษา เทียนพรรษาเป็นเทียนขนาดใหญ่และมีความยาวเป็นพิเศษ ใช้สำหรับจุดในโบสถ์ เพื่อบูชาพระรัตนตรัยในช่วง ๓ เดือน ระหว่างพรรษา การแห่เทียนพรรษาเป็นประเพณีเก่าแก่มามีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ชาวบ้านจะร่วมกันหล่อเทียนพรรษาแล้วแห่เทียนไปถวายวัดประจำถิ่นของตนในวันเข้าพรรษาหรือก่อนหน้านั้น เชื่อกันว่าการถวายแสงสว่างแก่พระสงฆ์จะได้บุญมาก ดังเช่นพระอนิรุทธสาวกพระองค์หนึ่งของพระพุทธเจ้าได้เคยทำบุญด้วยแสงสว่าง

แนวคิดที่เป็นคำสำคัญ.....

แนวคิดที่เป็นประโยค.....

๕.

พอใจให้สุข

แม่มีได้เป็นดอกกุหลาบหอม	ก็งยอมเป็นเพียงลดขาว
แม่มีได้เป็นจันทร์อันสกา	จงเป็นดาวดวงแจ่มแรมตา
แม่มีได้เป็นหงส์ทงนงค์ดี	ก็จรักเป็นโนรีที่หรรษา
แม่มีได้เป็นน้ำแม่คงคา	จงเป็นธาราใสที่ไหลเย็น
แม่มีได้เป็นมหาหิมาลัย	จงพอใจจอมปลวกที่แลเห็น
แม่มีได้เป็นวันพระจันทร์เพ็ญ	ก็จเป็นวันแรมที่แจ่มจาง
แม่มีได้เป็นต้นสนระหง	จงเป็นพงอ้อสะบัดไม้ขัดขวาง
แม่มีได้เป็นนุชสุดสะอาก	จงเป็นนางที่มีไขไร้ความดี
อันจะเป็นสิ่งใดไม่ประหลาด	กำเนิดชาติดีทรมตามวิถี
ถ้อยสนโศขบ่าเพ็ญให้เด่นดี	ในสิ่งที่เราเป็นเช่นนั้นเทอญ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ : ที่ระลึกครบรอบ ๘๐ ปี

แนวคิดที่เป็นคำสำคัญ.....

แนวคิดที่เป็นประโยค.....

.....

แบบฝึกที่ ๑.๓

การอ่านข่าว

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านอ่านข่าวต่อไปนี้ และทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับข้อที่ถูกต้อง

คำชี้แจง จำนวนข้อคำถาม ๑๐ ข้อ จำนวนคะแนน ๕ คะแนน

รำลึก ๒ ปีสึนามิญี่ปุ่น พ้นฟูลำชาข้าวบ้านรุมฟอง

๒ ปีสึนามิ พระและประชาชนชาวญี่ปุ่นร่วมสวดมนต์อุทิศส่วนกุศลให้ผู้เสียชีวิตเนื่องในวันครบรอบ ๒ ปี เหตุแผ่นดินไหวและสึนามิครั้งใหญ่ถล่มชายฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือของญี่ปุ่น ที่หาดราฮามะ เมืองเซนได จังหวัดมียากิ เมื่อ ๑๑ มี.ค. ภัยพิบัตินั้นส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตราว ๑๙,๐๐๐ ศพ

เมื่อวันที่ ๑๑ มี.ค. สมเด็จพระจักรพรรดิอากิฮิโตะ และสมเด็จพระราชินีมิชิโก แห่งญี่ปุ่นต่างพากันทำพิธีไหว้เหยื่อเคราะห์ร้ายที่เสียชีวิตกว่า ๑๙,๐๐๐ คน เนื่องในวันครบรอบ ๒ ปี เหตุโศกนาฏกรรมราชวงศ์เขย่าขวัญชาวโลกแผ่นดินไหว ๙.๐ ริกเตอร์และคลื่นสึนามิถล่มภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของญี่ปุ่นและนำไปสู่สถานการณ์กัมมันตภาพรังสีรั่วไหลจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ใน จ.ฟูกูชิมะ

ที่พระราชวังอิมพีเรียล ในกรุงโตเกียวสมเด็จพระจักรพรรดิอากิฮิโตะตรัสว่า เรารู้สึกตื้นตันเป็นอย่างมากจากการได้เห็นผู้ประสบภัยพยายามดำเนินชีวิตต่อไปโดยไม่ย่อท้อและไม่ปริปากบ่น และเราหวังจะแบ่งปันความเจ็บปวดทุกข์ระทมจากพวกเขามาได้บ้าง แม้แค่เพียงเล็กน้อยก็ยังดี ขณะที่ทำเนียบนายกรัฐมนตรี นายชินโซ อาเบะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ได้กล่าวไว้อาลัยว่า ตนขอรับปากว่าจะฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ของผู้คนพื้นที่ภัยพิบัติให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ และพร้อมจะทำให้ประเทศญี่ปุ่นกลายเป็นประเทศที่มีความยืดหยุ่นในการรับมือภัยพิบัติ

อย่างไรก็ตาม สำนักงานข่าวต่างประเทศรายงานด้วยว่า แม้เวลาจะผ่านมา ๒ ปีแล้ว แต่ก็ยังมีชาวญี่ปุ่นกว่า ๓๐๐,๐๐๐ คน ที่ยังไม่สามารถกลับเข้าไปอยู่ในถิ่นฐานเดิมได้ ต้องอาศัยอยู่ในบ้านพักชั่วคราว ในจำนวนนี้มากกว่าครึ่งเป็นชาวบ้านจากพื้นที่ที่ประสบปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ไหลจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะไดอิจิ ขณะที่รัฐบาลญี่ปุ่นประกาศจะขจัดภัยพิบัติทางธรรมชาติให้รวดเร็วที่สุด แต่ก็ยังไม่มีแผนการใดๆ มารับรองปัญหาด้านพลังงานในอนาคต ที่จะเกิดจากการยุติการใช้โรงไฟฟ้านิวเคลียร์

วันเดียวกัน ชาวบ้านกว่า ๘๐๐ คน ใน จ.ฟูกูชิมะ ได้ยื่นฟ้องต่อศาลท้องถิ่นเรียกร้องให้รัฐบาลและบริษัทพลังงานเทปโก ผู้ดูแลโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จ่ายค่าชดเชยให้ผู้ประสบภัยเดือนละ ๕๐,๐๐๐ เยน หรือประมาณ ๑๕,๖๐๐ บาท จนกว่าพื้นที่ประสบภัยจะได้รับการฟื้นฟูสมบูรณ์

ส่วนศูนย์รับความช่วยเหลือของญี่ปุ่นเปิดเผยว่าในช่วงเวลา ๒ ปีที่ผ่านมา ประเทศที่บริจาคเงินช่วยเหลือญี่ปุ่นเป็นอันดับ ๑ คือสหรัฐอเมริกา โดยเป็นเงินจากองค์กรมูลนิธิบริษัทเอกชน และบุคคลทั่วไปรวมกว่า ๗๑๒.๖ ล้านดอลลาร์ หรือประมาณ ๒๑,๓๗๘ ล้านบาท ทั้งนี้ องค์การอวกาศยุโรปยังเปิดเผยด้วยว่า เหตุแผ่นดินไหวญี่ปุ่นดังกล่าว มีความรุนแรงมากจนดาวเทียมดวงหนึ่งขององค์การตรวจจับบันทึกการสั่นไหวไว้ได้

(ที่มา : “รำลึก ๒ ปีสึนามิญี่ปุ่น ฟันฟูล่าข้าชาวบ้านรุมฟ้อง” เดลินิวส์. ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖. หน้า ๓.)

๑. จากข่าว เหตุแผ่นดินไหวและสึนามิครั้งใหญ่ที่ถล่มประเทศญี่ปุ่นเกิดขึ้นเมื่อใด

- ก. ๑๑ มี.ค. ๒๕๕๒
- ข. ๑๑ มี.ค. ๒๕๕๓
- ค. ๑๑ มี.ค. ๒๕๕๔
- ง. ๑๑ มี.ค. ๒๕๕๕

๒. จากภัยพิบัติครั้งนี้ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตราวๆ กี่คน

- ก. ๑๙,๐๐๐ คน
- ข. ๑๘,๐๐๐ คน
- ค. ๑๖,๐๐๐ คน
- ง. ๑๓,๐๐๐ คน

๓. ประเทศไทยเคยประสบภัยพิบัติสึนามิเช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่น แต่เพราะเหตุใดประเทศญี่ปุ่นจึงสามารถฟื้นฟูได้รวดเร็วกว่าประเทศไทย

- ก. เพราะประเทศญี่ปุ่นมีพื้นที่ขนาดเล็กกว่าประเทศไทย
- ข. เพราะประเทศไทยประสบภัยพิบัติที่ร้ายแรงกว่าประเทศญี่ปุ่น
- ค. เพราะประเทศญี่ปุ่นได้รับการช่วยเหลือมากกว่าประเทศไทย
- ง. เพราะคนญี่ปุ่นมีระเบียบวินัยมากกว่าคนไทย

๔. ภัยพิบัติครั้งนี้นำมาสู่สถานการณ์ที่ร้ายแรง คืออะไร

- ก. คนญี่ปุ่นเกิดการแย่งชิงอาหารและที่อยู่อาศัย
- ข. เกิดโรคระบาดขึ้นทำให้ผู้คนล้มตายจำนวนมาก
- ค. การที่กัมมันตภาพรังสีรั่วไหลจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะไดอิจิ
- ง. ทำให้เขาเกิดการถล่มลงมาทับบ้านเรือนและผู้คนที่ย้ายอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

๕. เพราะเหตุใดผู้ที่ประสบปัญหากัมมันตภาพรังสีรั่วไหลจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะไดอิจิ จึงต้องออกมาเรียกร้องรัฐบาล

- ก. เพราะการทำงานไม่มีความคืบหน้าเลย
- ข. เพราะประชาชนจำเป็นต้องใช้ประโยชน์จากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์
- ค. เพราะประชาชนพากันล้มป่วยและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก
- ง. เพราะกัมมันตภาพรังสีเป็นอันตรายต่อมนุษย์ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

๖. แกนนำในการฟื้นฟูภัยพิบัติในประเทศญี่ปุ่น คือใคร

- ก. รัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมของญี่ปุ่น นายชะเกอิโตะ โอซาวะ
- ข. นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น นายชินโซ อาเบะ
- ค. สมเด็จพระจักรพรรดิกิอิจิโตะ
- ง. สมเด็จพระราชินีมิชิโกะ

๗. ประเทศที่บริจาคเงินช่วยเหลือประเทศญี่ปุ่นเป็นอันดับหนึ่งคือประเทศใด

- ก. สหรัฐอเมริกา
- ข. สหราชอาณาจักร
- ค. เกาหลีใต้
- ง. ไทย

๘. เพราะเหตุใดประเทศญี่ปุ่นจึงประสบภัยพิบัติเหตุแผ่นดินไหวบ่อยครั้ง
- ก. เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นมีสภาพเป็นเกาะจึงเสี่ยงต่อการเกิดแผ่นดินไหวได้ง่าย
 - ข. เพราะประเทศญี่ปุ่นตั้งอยู่บนรอยเลื่อน และบริเวณวงแหวนภูเขาไฟ
 - ค. เพราะเป็นผลแห่งกรรมที่ชาวญี่ปุ่นบริโภคปลาดิบๆ เป็นจำนวนมาก
 - ง. เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นตั้งอยู่บริเวณวงแหวนแห่งไฟ (Ring of Fire)
๙. นักเรียนคิดว่าถ้าประเทศไทยประสบภัยพิบัติร้ายแรงเท่ากับประเทศญี่ปุ่นจะเป็นอย่างไร
- ก. ประเทศไทยจะฟื้นฟูได้รวดเร็วกว่าประเทศญี่ปุ่น
 - ข. จะทำให้คนไทยเกิดความเสียสละต่อส่วนรวมมากขึ้น
 - ค. ประเทศไทยจะเกิดการพัฒนาไปทางที่ดีขึ้น
 - ง. เกิดความวุ่นวายเป็นเวลานาน ฟื้นฟูได้ล่าช้าและเกิดการร้องเรียนมากกว่าประเทศญี่ปุ่น
๑๐. นักเรียนมีวิธีรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างไร
- ก. ย้ายที่อยู่อาศัยไปในบริเวณที่สูง ๆ
 - ข. ทำตัวตามปกติ อะไรจะเกิดก็ต้องเกิด
 - ค. ติดตามข่าวสารและเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
 - ง. ซ่อมแซมบ้านเรือนให้แข็งแรง แม้จะเกิดภัยพิบัติอย่างไร ต้องไม่ออกจากบ้านไปไหน

แบบฝึกที่ ๑.๔

การอ่านสื่อบทอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านสื่อบทอ่านต่อไปนี้ และทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับข้อที่ถูกต้อง

คำชี้แจง จำนวนข้อคำถาม ๑๐ ข้อ จำนวนคะแนน ๕ คะแนน

เกิดมากขึ้นไม่เลิกรวัน ‘ฆ่าเพราะรัก’ เพราะรักตัวเองไม่เป็น

กระแสนวุ่นวายในทวิตเตอร์แห่งความรักกำลังจะซาไปอีกปีอีกเช่นเคย แต่เพราะ “รัก” เป็นหนึ่งในอารมณ์ที่ผู้คนคนธรรมดาทั่วไปที่ไม่อาจตัดความรู้สึกนึกคิด เรื่องรักจึงเป็นอีกหนึ่งเรื่องที่มีกระแสตลอดได้ไม่เลิกรวัน อย่างไรก็ตาม ที่ไม่ค่อยจะดีก็คือ “ปัญหา” ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอันสืบเนื่องจากความรู้สึกและอารมณ์รัก

และหนึ่งในปัญหา “เพราะรัก” คือ “ฆ่า”

“ฆ่าเพราะรัก” ยุคนี้ในไทยเกิดต่อเนื่อง...

หึงหวงถึงขั้นฆ่า, ชายฆ่าหญิง, หญิงฆ่าชาย, ชายฆ่าหญิงและแฟนของหญิง, หญิงฆ่าชายและแฟนของชาย, ผัวฆ่าเมีย, เมียฆ่าผัว, ผัวฆ่าเมียและชายอื่นที่พันพัวกับเมีย, เมียฆ่าผัวและหญิงอื่นที่พันพัวกับผัว ฯลฯ

“ฆ่าเพราะรัก” เกิดขึ้นสารพัดรูปแบบ หลายกรณีก็ลามถึงเด็กๆ ด้วย สิ่งที่ใช้ฆ่าก็มีสารพัด เช่น มีด ปืน ยาพิษ ฯลฯ ซึ่งสถานการณ์ฆ่าเพราะรักในสังคมไทยนับวันจะไม่แตกต่างจากการ “ฆ่าเพราะเกลียด”

“ความอดทนต่อกันของคนในสังคมไทยยุคปัจจุบันมีน้อยลงซึ่งหากยึดเอาความคิดเห็นของตนเองเป็นหลัก ในขณะที่เดียวกันก็โทษคนอื่นมากกว่าจะคิดว่าตนเองก็เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาที่สามารถจะทำให้มีปัญหานั้นในลักษณะนี้เกิดขึ้นมาได้ง่าย ๆ เพราะต่างฝ่ายต่างก็แรงมากขึ้นทุกวัน ชนิดที่ว่าไม่ต้องอยู่กันอีกต่อไปแล้ว” นี่เป็นส่วนหนึ่งจากการระบุของ ดร.จิตรา ดุษฎีเมธา ในฐานะประธานศูนย์พัฒนาความสุขของมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว.) “ซึ่งทางสื่อบทอ่านหนึ่ง เดลินิวส์” ได้เคยสะท้อนไว้ นักวิชาการรายนี้ยังได้เคยชี้เตือนเอาไว้ด้วยว่า... “ในสังคมไทยทุกวันนี้มักจะขาดสติกัน ซึ่งการจะแก้ปัญหา หากเกิดปัญหาความรัก สิ่งที่สำคัญมากคือสติ และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นเราต้องควรพยายามออกจากพื้นที่ปัญหา เปลี่ยนสถานที่ เปลี่ยน

สิ่งแวดล้อม หรือพยายามเปลี่ยนกิจกรรมทำ เพื่อให้เกิดความผ่อนคลาย โดยที่ไม่ใช่เพื่อการ
ประชดอีกฝ่าย ก็จะสามารถช่วยบรรเทาได้ จะได้ไม่ต้องจบด้วยการตายดังที่เกิดขึ้นมาก”

ทั้งนี้ เรื่องนี้ปัญหานี้ก็เกี่ยวกับ “จิต” ด้วย

“ต้นเหตุ เป็นเรื่องทางด้านจิตวิทยาประมาณ ๗๐% อีก ๓๐% เป็นเรื่องทางสังคมและ
เศรษฐกิจ ซึ่งทั้ง ๒ ส่วนจะมีความสัมพันธ์กันอยู่ ด้านจิตวิทยาก็เกิดปัญหาบุคลิกภาพของผู้
ก่อเหตุ ส่วนเรื่องทางสังคมและเศรษฐกิจก็อาจเป็นเรื่องของงาน เรื่องที่ทำงาน การเงิน ที่เข้า
มาร่วมกดดัน”นักวิชาการด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา อ.พรชัย ตระกูลวรานนท์ เคย
สะท้อนผ่าน “ทางสปีทหน้า ๑ เดลินิวส์” ไว้กับกรณี “ฆ่าเพราะรัก”

ขณะที่ผู้เชี่ยวชาญด้านกรมสุขภาพจิต ก็เคยฉายภาพผ่าน “ทางสปีทหน้า ๑ เดลินิวส์” ไว้
เช่นกันว่า...ปัญหาการฆ่ากันตายเรื่องรัก หรือหึงหวง เป็นเรื่องของ “อีคิว” หรือ
“ความฉลาดทางอารมณ์” ซึ่งในช่วงที่มีปัญหา หากใครมีอีคิวมากพอก็ไม่เท่าไร แต่ถ้ามีน้อยก็
น่าห่วงก็อาจจะเกิดปัญหา อาจควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้ อาจจะทำอะไรโดยไม่ยั้งคิด จนตนเองก็
กลายเป็นฆาตกร จนเกิดกรณี “ฆ่าเพราะรัก” อย่างที่ยุคนี้เกิดอย่างต่อเนื่อง

และมีใช้ “ปิดบัญชีรัก” แต่คือ “เปิดบัญชีบาป”

“ฆ่าคนตายเป็นบาปสาหัสสากรรจ์ ฆ่าตัวเองก็บาปหนา”

ต้องขอใช้กรรมไม่ได้ผิดไม่ได้เกิด”...เจ้าอาวาสวัดสวนแก้ว พระราชธรรมนิเทศ หรือ
พระพยอม กัลยาโณ ขึ้นผ่าน “สปีทหน้า ๑ เดลินิวส์” ไว้พร้อมบอกว่า...หลวงพ่อกุฑทอง ท่านเคยสอน
เตือนไว้เรื่องผัสสะ คือสิ่งที่สัมผัสกับตัวเรา ต้องฝึกควบคุมผัสสะให้ได้ เมื่อสัมผัสแล้วต้องระวัง
อย่ารัก อย่าชัง อย่าวูบวาบไปกับมัน สิ่งเหล่านี้ทุกคนควรต้องฝึกดี ๆ ฝึกจริง ๆ

“จะทำให้ไม่วูบไปเรื่อย ไม่วูบแค้น แล้ววูบฆ่า”

ทั้งนี้ ย้อนโพกัสเรื่อง “จิต” อีกครั้งกรณี “ฆ่าเพราะรัก” นี้กับหลัก “ซาเทียร์ : แปรเปลี่ยน
และเติบโตสู่ความมั่นคงภายใน (Self Development)” ที่โรงพยาบาลมนารมย์ โรงพยาบาล
เฉพาะทางด้านสุขภาพจิต จะจัดอบรมในวันที่ ๒๓-๒๔ มี.ค. ๒๕๕๖ (รายละเอียดดูได้ใน
www.manaron.com) ก็น่าจะเป็นแนวทางช่วยลดปัญหาได้ ซึ่งซาเทียร์ คือ นักจิตวิทยาอเมริกันที่
ค้นพบวิธีสร้างความมั่นคงภายในจิตใจเพื่อนำมาสู่ความสุขในชีวิต โดยหลักซาเทียร์นั้นคล้ายกับ
หลักธรรมคำสอนตามแนวทางพุทธศาสนาและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

“ความสามารถในการที่จะรู้จักความสุขของผู้คนในสังคมไทยกำลังหายไป ซึ่งหาความสุข กับ มีความสุข แตกต่างกัน ความสุขที่แท้จริงมาจากการให้อาหารใจเป็น ด้วยการรักตัวเองได้และรักตัวเองเป็น ยอมรับตัวเองได้และยอมรับตัวเองเป็น” เป็นส่วนหนึ่งจากการระบุของ ศ.พญ.นงพงา ลิ้มสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวช ที่ปรึกษาโรงพยาบาลมหารมย์ ซึ่งจะจัดอบรมหลักษาเทียร์ และนี่ก็นับว่าน่าคิดสำหรับกรณี “ฆ่าเพราะรัก” ด้วย โดยเฉพาะกับคนที่

“มีปัญหาเรื่องรัก แล้วยอมรับตัวเองไม่ได้ รักตัวเองไม่เป็น”

“ฆ่าเพราะรัก” ยุคนี้อาจเกิดขึ้นกับใครก็ได้

แต่ “วิธีป้องกัน” ก็เชื่อว่าไม่มีเสียเมื่อไหร่

ตั้งสติให้ดี ๆ “อย่าติดบ่วง” ฆ่าเพราะรัก!!!

(ที่มา : “ เกิดมากขึ้นไม่เลือกวัน ‘ฆ่าเพราะรัก’ เพราะรักตัวเองไม่เป็น” ไทยรัฐ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๖ หน้า ๒)

๑. ข่าวดังต้นเป็นข่าวประเภทใด

ก. ข่าวการเมือง

ข. ข่าวอาชญากรรม

ค. ข่าวสังคม

ง. ข่าวเศรษฐกิจ

๒. อีคิวคืออะไร

ก. ความสามารถพิเศษ

ข. ความเป็นอัจฉริยะ

ค. ความสามารถทางอารมณ์และจิตใจ

ง. ความสามารถทางเขาวนปัญญา

๓. เพราะเหตุใดกรณี ฆ่าเพราะรัก มิใช่ “ปิดบัญชีรัก” แต่คือ “เปิดบัญชีบาป”

ก. เพราะการฆ่าคนเป็นบาปอย่างสาหัสสากรรจ์

ข. เพราะถึงแม้คนที่เรารักจะตายแต่เราก็อยังรักเขาอยู่

ค. เพราะญาติพี่น้องของผู้เสียชีวิตต้องตามมาเรียกร้อง

ง. เพราะเราต้องจมอยู่กับความทุกข์ที่ฆ่าคนที่เรารัก

๔. ยอมรับตัวเองได้และรักตัวเองเป็น มีข้อดีอย่างไร
 - ก. ทำให้เราคิดถึงตนเองมากกว่าผู้อื่นอยู่เสมอ
 - ข. ทำให้เราชอบอยู่ตัวคนเดียวมากกว่าอยู่กับผู้อื่น
 - ค. ทำให้สุขภาพจิตดี คิดในแง่บวกมากกว่าแง่ลบ
 - ง. ทำให้อยู่ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นเลย
๕. ปัจจุบันคนในสังคมดำเนินชีวิตรักอย่างไร จึงเกิดกรณีฆ่าเพราะรักมากขึ้นทุกวัน
 - ก. รักอย่างไม่เหตุผล
 - ข. รักและซังกับสิ่งที่สัมผัสกับตัวเรา
 - ค. ยึดหลักธรรมคำสอน
 - ง. ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์
๖. ฆ่าเพราะรักมีความหมายสอดคล้องกับข้อใด
 - ก. รักมากก็เกลียดมาก
 - ข. รักแล้วต้องฆ่า
 - ค. ฉันไม่ได้ก็อย่าหวังว่าใครจะได้
 - ง. ความรักทำให้คนตาบอด
๗. ถ้าสมมุติว่าเพื่อนสนิทของนักเรียนมีแฟนแล้วถูกแฟนบอเลิก นักเรียนจะแนะนำอย่างไร
 - ก. ให้เพื่อนต่อว่าอย่างรุนแรง
 - ข. ให้ตามไปจ้องจนกว่าแฟนจะยอมคืนดี
 - ค. ให้เพื่อนข่มขู่ให้แฟนกลับ แฟนจะได้ไม่ทิ้งไปไหน
 - ง. แนะนำให้ตั้งสติแล้วคิดว่าในโลกนี้ไม่มีอะไรเป็นของเรา
๘. คนในสังคมไทยมัก “หาความสุข” มากกว่าการ “มีความสุข” เป็นเพราะเหตุใด
 - ก. เพราะชอบการที่ได้รับความสุขจากผู้อื่น
 - ข. เพราะเปื้อนการที่สร้างความสุขด้วยตนเอง
 - ค. เพราะไม่รู้จักรักตัวเองแม้แต่ไขว่คว้าหาความรักจากผู้อื่น
 - ง. เพราะหาชอบการแสวงหา มากกว่าการสร้างขึ้นเอง

๙. จุดประสงค์ของผู้เขียนสก็๊ปข่าวนี้คืออะไร

- ก. การเตือนสติของคนที่ยกกว่ารักกัน
- ข. เตือนสติให้แก่ผู้ที่ประสบปัญหาเรื่องความรัก
- ค. ไม่ต้องการให้เกิดความสูญเสียไปมากกว่านี้
- ง. ให้ทุกคนที่มีคนรักระวังคนรักจะมาทำร้าย

๑๐. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าควรจะทำอย่างไรให้ปัญหาการฆ่าเพราะรักในสังคมไทยลดลง

- ก. ห้ามไม่ให้คนในสังคมรักกัน
- ข. ลดความตึงเครียดของคนในสังคมลง
- ค. ให้รัฐบาลออกกฎหมายที่เข้มงวดมากกว่านี้
- ง. คนในสังคมต้องนำธรรมะเข้ามาใช้ในการดำเนินชีวิตมากกว่านี้

แบบฝึกที่ ๑.๕

การอ่านบทความ ไม่คบคนพาล คบบัณฑิต

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามโดยกากบาท (X) ทับข้อที่ถูกต้อง

คำชี้แจง จำนวนข้อคำถาม ๑๐ ข้อ จำนวนคะแนน ๕ คะแนน

ไม่คบคนพาล คบบัณฑิต

ผู้หวังความก้าวหน้าในชีวิต ขั้นแรกสุดจะต้องเลือกคบหาสมาคม ไม่คบหาคนพาล คบหาแต่บัณฑิต ถ้าถามว่ารู้ได้อย่างไรคนไหนเป็นคนพาล คนไหนเป็นบัณฑิต พระพุทธองค์ตอบไว้ชัดเจนว่า คนพาลได้แก่ คนโง่ คนชั่ว โปรดสังเกตว่า คนโง่กับคนชั่ว ทางศาสนาถือว่าเป็นอย่างเดียวกัน คนที่พูดชั่ว ทำชั่ว คิดชั่ว ไม่ว่าจะมียูทิตยฐานะสูงส่งเพียงใด มีปริญญาห้อยท้ายยาวเพื่อยเพียงใด ยังเรียกว่า คนโง่ คนชั่ว อยู่แน่นอน เพราะจะทำอะไรโง่ๆ ด้วยอำนาจกิเลสรู้เห็นกันอยู่ ไม่ต้องพูดมากให้เสียเวลา

พระพุทธองค์ทรงเน้นเสมอว่า คนเรานั้นมี “เชื้อดี” อยู่ในตัวมีใช้น้อย เชื้อดีนั้นจะเจริญงอกงามหรือไม่ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมภายนอก (ภาษาพระเรียก ปรโตโฆสะ) เอื้ออำนวยมากน้อยแค่ไหน เฉพาะอย่างยิ่งสิ่งแวดล้อมทางบุคคล มีอิทธิพลสำคัญต่อชีวิตมาก “คบคนเช่นใด ย่อมกลายเป็นคนเช่นนั้น” เป็นความจริงทีเดียว ลองอ่านนิทานเรื่องนี้ดูจะได้เห็นจริง

ลูกนกแขกเต้าสองตัวพ่อแม่เดียวกัน มีอันต้องพลัดพรากจากกันไปคนละทิศละทาง เนื่องจากถูกพายุพัดพาไป ตัวหนึ่งไปตกกลางกองอาวุธของพวกโจร พวกโจรนำไปเลี้ยงไว้ ตั้งชื่อว่า สัตติคุมพะ (แปลว่า “หอก”) อีกตัวไปตกกลางสวนของพวกฤาษี พวกฤาษีจึงตั้งชื่อว่า บุพพะกะ (แปลว่า “ดอกไม้”) ลูกนกแขกเต้าทั้งสองตัวเติบโตในสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน นิสัยใจคอการพูดจาจึงแตกต่างกัน วันๆ พวกโจรพูดแต่คำหยาบโลน คุยแต่เรื่องการจีบปล้น นกได้ยินเข้าก็จำคำพูดได้และทำตาม ส่วนพระคุณเจ้าเหล่าฤาษีพูดแต่ถ้อยคำไพเราะ นกก็จดจำและพูดตาม

วันหนึ่งพระเจ้าปัญจาละเสด็จออกล่าสัตว์ พลัดหลงกับพวกข้าราชการเข้าไปในป่าลึก ขณะบรรทมหลับอยู่ใต้ต้นไม้ด้วยความอ่อนเพลีย สัตติคุมพะ บินมาพบเข้า ร้องเรียกดังว่า

“เฮ้ย ปล้นมันเลย ฆ่ามันเลย”

พระเจ้าปัญจาละตกพระทัย รีบเสด็จหนีไปทันที จนถึงอาศรมของพวกฤาษี พวกฤาษีไปหาผลหมากรากไม้กันหมดเหลืออยู่แต่บุปผกะ นกสัปรุชตัวเดียวที่เฝ้าวัด พอเห็นอาคันตุกะมาแต่ไกลก็ร้องปฏิสันถารด้วยถ้อยคำไพเราะ

“ท่านผู้เจริญ ท่านมาแต่ไกล เชิญพัก่อนก่อน”

พอพวกฤาษีกลับมา พระเจ้าปัญจาละเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง พวกฤาษีบอกว่าความจริงนกทั้งสองตัวนี้เป็นพี่น้องร่วมท้องเดียวกัน แต่นิสัยใจคอทั้งคำพูดคำจาแตกต่างกันอย่างนี้ เพราะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน

นี่แค่นกนะครับ อยู่กับโจรยังพูดจาหยาบค้าย อยู่กับฤาษียังพูดไพเราะ ถ้าเป็นคนจะชั่วจะดีขนาดไหน คิดแล้วจะเห็นว่า สิ่งแวดล้อมภายนอกไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ สิ่งแวดล้อมทางสังคม มีอิทธิพลต่อการฝึกฝนอบรมคนมามากมายเพียงใด

โดยเฉพาะ “คุณพ่อคุณแม่สี่เหลี่ยม” (โทรทัศน์) ฉายภาพฆ่าฟันกันเลือดสาดท่วมจอ หรือภาพผู้เมียคูหนึ่ง วันๆ พูดแต่เรื่องผิดแผกผิดเพี้ยน เด็กดูแล้วคงจะจำเอาไปปฏิบัติเมื่อถึงกาลอันควร

วาดภาพเขาก็แล้วกัน ต่อไปภายภาคหน้าคนไทยจะเหี้ยมเกรียมและสำส่อนขนาดไหน

(ที่มา : “ไม้คบกคนพาล คบบัณฑิต (๑)” โดย เสฐียรพงษ์ วรรณปก, กรกฎาคม ๒๕๕๕, ชีวิต, หน้า ๕๔.)

๑. คุณพ่อคุณแม่สี่เหลี่ยม คืออะไร

- ก. คอมพิวเตอร์
- ข. แท็บเล็ต
- ค. โทรทัศน์
- ง. ห้องสี่เหลี่ยม

๒. คนโง่ในทางพระพุทธศาสนามีลักษณะเป็นแบบใด

- ก. คนที่ไม่มีการศึกษาต่ำ
- ข. คนที่พูดชั่ว ทำชั่ว คิดชั่ว
- ค. คนที่ทำตามผู้อื่นไม่มีความคิดเป็นของตนเอง
- ง. คนที่มีการศึกษาสูงแต่ไม่ยอมใช้ความรู้ความสามารถของตนเอง

๓. ควรสรุปเรื่องนี้ว่าอย่างไร

- ก. ไกล่เกลื่อกินต่าง
- ข. รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเสา
- ค. คบคนเช่นใด ย่อมกลายเป็นคนเช่นนั้น
- ง. เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม

๔. คนเราจะดีหรือไม่ดีนั้นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งคืออะไร

- ก. การศึกษา
- ข. พ่อ-แม่ที่ให้กำเนิด
- ค. ลักษณะของร่างกาย
- ง. สภาพแวดล้อมภายนอก

๕. เชื้อดีที่มีอยู่ในตัวคนเรานั้นหมายถึงอะไร

- ก. การได้รับการศึกษาที่ดี
- ข. คำพูด การกระทำและจิตใจที่ใฝ่ดี
- ค. เชื้อชนิดหนึ่งที่อยู่ในร่างกายของคนเรา
- ง. พันธุกรรมที่ได้รับถ่ายทอดมาจากพ่อ-แม่

๖. เพราะเหตุใดลูกนกแขกเต้าสองตัวที่มีพ่อ-แม่เดียวกันจึงมีลักษณะนิสัยใจคอที่ต่างกันโดยสิ้นเชิง

- ก. มีปัญหาที่ต่างกัน
- ข. กินอาหารที่แตกต่างกัน
- ค. พ่อ-แม่ มีความรักลูกลำเอียง
- ง. เติบโตในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน

๗. บัณฑิตเป็นผู้ที่มีลักษณะแบบใด

- ก. ผู้ที่ไม่ทำอะไรโง่ๆ ด้วยอำนาจของกิเลส
- ข. ผู้ที่มีผลงานทางการศึกษามากมาย
- ค. ที่จบปริญญาหลายๆปริญญา
- ง. ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ

๘. ปัจจุบันวัยรุ่นไทยมักอยู่ในสภาพแวดล้อมแบบใด

- ก. เทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ที่มีความยั่วยุล่อแหลมโดยขาดคนควบคุมดูแล
- ข. เพื่อนๆ พากันเข้าวัดแทนที่จะชวนกันไปร้านเกม
- ค. อยู่ในครอบครัวที่มีความรักและความอบอุ่น
- ง. ผู้ใหญ่ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้ดู

๙. ถ้านักเรียนเป็นพระเจ้าปัญญาละจะมีความคิดเห็นอย่างไรกับนกแขกเต้าสองตัวนี้

- ก. รักคนดีกว่ารักหญ้า
- ข. ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น
- ค. ไก่งามเพราะขนคนงานเพราะแต่ง
- ง. คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล

๑๐. นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

- ก. การทำตนเป็นคนดี
- ข. การเลือกคบเพื่อน
- ค. การเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่
- ง. นำความรู้ไปเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง

แบบฝึกที่ ๑.๖

การอ่านเรื่องสั้น ใบ้ ผู้ชนะที่แท้จริง

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี แล้วตอบคำถาม

คำชี้แจง จำนวนข้อคำถาม ๑๐ ข้อ จำนวนคะแนน ๕ คะแนน

ใบ้ ผู้ชนะที่แท้จริง

อัศศิริ ธรรมโชติ

ใบ้ยังวิ่งเข้ามาใกล้ เสียงร้องเรียกก็ยิ่งดัง พวกเด็กต่างลิงโลดกระโดดเต้นกันขวัไั่ว จนพวกผู้ใหญ่เองต้องส่งเสียงเรียกใบ้และปรบมือกันกราวไปพร้อมกับเด็ก ๆ ด้วย...

“ฮัลโหล ฮัลโหล... หนึ่ง สอง สาม...”เสียงจากเครื่องขยายเสียงตรงเส้นชัยสีแดงดังกังวานขึ้น “โปรดอย่าเข้าใจผิด นายใบ้ที่กำลังนำหน้านำนั่น ไม่เกี่ยวกับการวิ่งแข่งมาราธอนครั้งนี้ะครับเนื่องจาก...”

ใบ้วิ่งใกล้เส้นชัยเข้ามาทุกขณะ แต่คราวนี้เสียงเจี๊ยบจนได้ยินเสียงหอบหายใจของใบ้เอง...

ผมตื่นเช้ามีดทุกวันเพราะถูกยายบังคับให้ตักบาตร ถนนริมทะเลหน้าบ้าน เมื่อฟ้าสลับจะเห็นพระเดินเรียงกันมาแต่ไกลๆ นั้น คล้ายกับเส้นสายสีเหลืองที่เคลื่อนไหวอยู่ข้างหน้าขณะที่ลมอ่อนโยนพัดคลื่นสีน้ำเงินเข้าหาฝั่งสีขาว แต่ผู้ที่มาก่อนพระจะเป็นกลุ่มคนที่แต่งชุดสีเขียวพวกเขามากับฝุ่นฟุ้งและเสียงดังเป็นจังหวะ ทั้งจากรองเท้าที่กระทบพื้นถนนและเสียงเพลงจากปากที่ร้องออกมาพร้อมๆ กันพวกนี้เป็นตำรวจพลร่มจากค่ายฝึกเหนือหมู่บ้าน

วันนี้ตำรวจพลร่มเคลื่อนผ่านผมไปแล้ว...และ “เจ้าสายสีเหลือง” ก็ค่อยปรากฏขึ้นตรงหัวโค้งถนน

“ยาย...” ผมเอะใจร้องบอก “วันนี้พระมาองค์เดียว...”

“ไม่ใช่หรือก้อยายหนู...” ยายโผล่หน้าต่างชั้นบนบอกลงมา “นั่นมันใครก็ไม่รู้ วิ่งมาคนเดียว”

เขาวิ่งโกล้งเข้ามาด้วยเท้าเปล่า ไม่มีเสียง นุ่งกางเกงขาสั้นสีเหลืองจีวรพระและเสื้อยืดคอกลมสีเดียวกัน ได้ยินแต่เสียงหอบหายใจในความสัดยามเข้ามิด

“ไ้!...” ผมตกเขาเมื่อเห็นตัวแจ่มชัดแล้ว... “ไ้จะวิ่งไปไหนนะ”

ไ้ไม่ยอมหยุด โบกมือไหว ๆ วิ่งผ่านหน้าผมไป ยิ้มเห็นปากแห้ง ฟันขาว แววดตาเล็กลึก พลังก็ใช้เสียงเบะ เบะ เหมือนอย่างที่เคยได้ยิน

“อ้ายไ้มันซ้อมวิ่งนะลูก” ยายบอกพร้อมหัวเราะอย่างเห็นชั้น ก่อนจะหันกลับเข้าบ้านไป

ไ้เป็นหนุ่มร่างล่ำสัน ผิวเผือกเป็นฝรั่ง ผมหยิกหยอยก็ออกสีแดงดำราวกับเปลือกไม้ยอมความผิดปกติของเขาเป็นมาแต่กำเนิด ลิ่นไ้สั้น หูค่อนข้างหนวก ต้องพูดตรงหน้าถึงได้ยิน ไ้ฟังคนพูดรู้เรื่องแต่ต้องทำมือทำไม้ประกอบ คนคุยด้วยต้องจับคำที่เขาเปล่งออกมาสั้น ๆ และตะกุกตะกัก ลิ่นพันรัวเสียงอ้อแอ้ติดอยู่ในลำคอลึก เวลาอารมณ์ดีจะยิ้มและให้เสียงเบะ เบะ เป็นการทักทายคนคุ้นเคย แต่ถ้าเขานิ่งเฉย คนแปลกหน้าจะไม่รู้ว่าเขาคือ คนพิการ

ชีวิตของไ้ สำหรับเด็ก ๆ อย่างผม คล้ายกับเสียงคลื่นซัดกลุ่มและเป็นเหมือน “ของเล่น” เพื่อความสนุกเพลิดเพลินและสร้างเสียงหัวเราะ

“เบะ เบะ” เสียงเด็ก ๆ ล้อเลียน ไ้ได้ยินก็จะย่อตัวตั้งท่าวิ่งไล่กวด “เดี๋ยว-เชก-หัว-เลย” ไ้ว่าพร้อมกับงอมือเตรียมพร้อมครั้นได้เห็นเด็ก ๆ แดกฝูงวิ่งหน้าตั้งกันไปก่อน เขากลับยืนหัวเราะเฉยหรือถ้าหากว่าเขาออกไล่กวดไปจริง ๆ เด็กสักคนวิ่งหนีเกิดหกล้มร้องไห้ เขาก็จะเข้าไปอุ้มปลอบด้วยเสียงอ้อแอ้ พวกเรารู้ว่าไ้เป็นคนใจดี จึงยามใจลือเขาบ่อย ๆ เรียกเขาว่าตาไ้บ้าง อ้ายไ้บ้าง บางทีก็ไ้เฉย ๆ แต่เขาไม่เคยโกรธสักครั้ง ถ้าอารมณ์ไม่ดี เขาก็จะไม่เล่นด้วย เดินหนีไปเสียที่อื่น

พวกเรา-เด็กๆ รู้สึกว่าไ้เป็น “ของเรา” ในหมู่บ้านริมทะเลเล็กๆ แห่งนี้ไ้เหมือนน้ำเค็มเม็ดทราย เหมือนกับว่าวสีสวย และเหมือนกับผีเสื้อ แมงทับ ที่เราจับมาเล่นกัน

ยายนุ่นผู้เป็นแม่ของไ้บ่นกับยายของผมในวันหนึ่ง ได้ยินว่า.... “โฮ้ย...อ้ายไ้ของข้าเนะ มันอยากจะเป็นทุกอย่างแหละ เห็นเขาชกมวยกัน มันก็ไปซ้อมกับเค้าด้วย หน้าตาบวมกลับมา ก็มันไ้บ้ายังงั้น จะไปสู้ใครเค้าได้ เห็นเขาบวชพระมันก็อยากจะบวชเห็นเพื่อนเป็นทหารมันก็อยากจะเป็น ตอนเค้ารับสมัครตำรวจพลร่ม มันก็จะตามไปสมัครกับเค้าด้วย ข้าต้องบอกว่า ไ้เอ๊ย คนอ่านหนังสือไม่ออกเค้าไม่เอาหรอก แต่มันดื้อนะ อย่าบอกใครอ้ายนี่เฮ้อ...! เวกรรมชาติก่อนมันคงมากอยู่...” ยายนุ่นส่ายหัว

“ตอนนี้เห็นวิ่งตามพวกตำรวจพลร่มอยู่ทุกเช้า ใส่ชุดเหลืองยังกะพระออกบิณฑบาตเนอะ” ยายผมบอก

“มันไปเอาของใครมาใส่ไม่รู้ บอกข้าว่าจะวิ่งแข่งงานปีใหม่ข้ารู้ว่ามันไปสมัครมาแล้วถูกเค้าไล่กลับมา คงเห็นมันไปบ้า ไม่เอามัน แต่ยังซ้อมอยู่ทุกวัน บอกแล้วไม่รู้เรื่อง ปล่อยให้มันวิ่งของมันไปคนเดียว” ยายนุ่นว่าแล้วอดหัวเราะไม่ได้ “อายนี้แรงมันมากมันมีแต่กำลัง”

ในใจจริงแล้วใบบ่อยจะทำอะไร เป็นอะไร ไม่มีใครใส่ใจถือสา นอกจากจะเห็นเป็นของข้าไปไม่เคยร้ายต่อใคร สำหรับพวกผู้ใหญ่ในหมู่บ้านนี้เขาเป็นคนที่ทั้งน่าสงสารและน่าขัน เป็นคนมีกำลังที่เรือหาปลาทุกลำอยากจะได้ แต่ใบบໍ่ไม่เคยทำอะไรจริงจั่ง นอกจากจะตกเบ็ดและหาปลามาให้ยายนุ่นผู้เป็นแม่ขายในตลาดเป็นบางครั้ง ดิดเรื่อเรื่อออกทะเลเป็นบางเที่ยว แล้วก็กลับมาอยู่บ้าน และอยู่ไปวัน ๆ โดยไม่เป็นพิษเป็นภัยกับใคร

ความเข้มแข็งใบบໍ่เป็นที่เลื่องลือรู้ดีกันในครั้งหนึ่งว่า เย็นวันหนึ่ง เขาพายเรือเล่นตามชายฝั่ง ลมเกิดเปลี่ยนทิศเป็นพายุพัด พาเรือเขาออกไปไกลลิบ ลับหายไปกับขอบฟ้า และลมฝนจู่โจม คืนหนึ่งเต็ม ๆ ที่ยายนุ่นรำให้ จนเช้าวันต่อมา คนในหมู่บ้านถึงได้เห็นเขาจ้่าพายพาเรือกลับมาอย่างปลอดภัย คืนนั้นทั้งคืนที่ใบบໍ่ต้องพายเรือต้านแรงลมอยู่โดยไม่หลับไม่นอน

ครั้งนั้นพวกเราเด็กๆ นึกว่าใบบໍ่ตายแล้ว จึ่งดีใจแหนแห่ไปต้อนรับเขาเกรียวกราว เขาก็ยิ้มเห็นปากแห้ง ฟันขาว แหวดตาเลิกลักพลางก็ให้เสียงแบะ แบะ เหมือนอย่างที่เคยได้ยิน

ความรู้สึกว่าใบบໍ่เป็น “ของเรา” นี่เอง ที่ทำให้ผม เพื่อนๆ และเด็กๆ เกือบทั้งหมู่บ้านพากันส่งเสียงเอาใจช่วยเขาเกือบเป็นเสียงเดียวกันในวันที่เขาวิ่งแข่ง วันขึ้นปีใหม่ ทางอำเภอได้จัดให้มีการแข่งวิ่งทนเป็นระยะทางยาวรวมสิบกิโลเมตร มีผู้เข้าแข่งขันมากมาย แต่ที่วิ่งเท่าเปล่า ไม่มีเสียง นุ่งกางเกงขาสั้นสีเหลืองจีวรพระ และเสื้อยืดคอกกลมสีเดียวกันนั้นนำหน้าทั้งกลุ่มมาไกลห่าง... พวกเรา เด็กๆ ต่างกระโดดตัวลอยส่งเสียงเรียกใบบໍ่กันขรมทีเดียว

“ฉิบหายแล้วโว้ย! อ้ายใบบໍ่นำนานี่หว่า” เสียงผู้ใหญ่ยืนข้างๆ ผมพูดขึ้น

“นั่นนะซี...เฮ้ย! มันแข่งด้วยหรือวะ ก็ไหนว่ากรรมการเขาไม่รับสมัครมันไงละ ” ผู้ใหญ่อีกคนหนึ่งว่า

ใบบໍ่วิ่งเข้ามาใกล้ เสียงร้องเรียกก็ยั้งดัง พวกเด็กต่างลิงโลดกระโดดเต้นกันขวกไขว่จนพวกผู้ใหญ่เองต้องส่งเสียงเรียกใบบໍ่และปรบมือกันกราวไปพร้อมกับเด็ก ๆ ด้วย

“ฮัลโหล ฮัลโหล... หนึ่ง สอง สาม...” เสียงจากเครื่องขยายเสียงตรงเส้นชัยสีแดงดังกึกวานขึ้นอีก... “พ่อแม่พี่น้องทั้งหลาย ผู้ชนะที่แท้จริงนั้น ได้แก่ เบอร์ยี่สิบที่วิ่งตามหลังนายไบบ์มา...”

คราวนี้เสียงโห่ดังขึ้นทั้งสองฟากถนน เป็นเสียงทั้งจากผู้ใหญ่และเด็ก เมื่อไปถึงเส้นชัยหลายคนก็เข้าไปปรู่มล้อมแสดงความยินดีต่อเขาโดยไม่ยอมใส่ใจเสียงจากเครื่องขยายนั้นเลย ซึ่งก็ได้แต่ส่งเสียงฮัลโหล ฮัลโหล... หนึ่ง สอง สาม... อย่างขาดคนสนใจฟัง

เมื่อนายอำเภอได้มอบถ้วยที่เหมือนกับเครื่องหมายยาทาแก้พิษแมลงตะขาบกัดต่อยให้กับผู้ชนะหมายเลขยี่สิบที่วิ่งตามหลังไบบ์มานั้น ไบบ์นั้นหลบอยู่กลางวงล้อมของเด็กๆ ในขณะที่ผู้ใหญ่หลายคนเริ่มเห็นเป็นเรื่องตลก ครั้นแล้วเสียงปรบมือเปาะแปะ ก็กลับเจียบกริบลงเมื่อผู้ชนะหมายเลขยี่สิบเดินถือถ้วยไปโตมาส่งต่อให้ไบบ์ พลังก็ชูมือไบบ์ขึ้นท่ามกลางเสียงโห่ร้องราวกับเสียงคลื่นทะเลเมื่อยามหน้ามรสุม

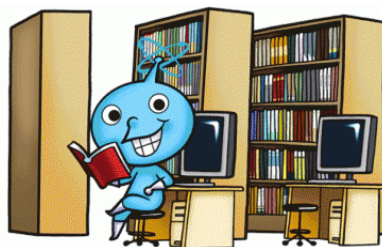
เด็ก ๆ ตีลังกาด้วยความดีใจก่อนเข้ารุมล้อมไบบ์ เรียกชื่อเขาอีกครั้ง ขณะที่ไบบ์ยิ้มเห็นปากแห้ง ฟันขาว และแววตาเลิ่กลั่ก พลังก็ให้เสียงแบะ แบะเหมือนที่เคยได้ยิน

ผมเห็นร่างของไบบ์ไหวเป็น “เส้นสายสีเหลือง” เคลื่อนพลั่วอยู่ในฝูงคน

๑. เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องไปผู้ชนะที่แท้จริงจบแล้ว จงสรุปเรื่องย่อให้ได้ใจความ

๒. สารสำคัญที่สุดของเรื่องคืออะไร

๓. แนวคิดแฝงที่ได้รับ

๔. เรื่องสั้นเรื่องนี้สะท้อนสภาพสังคมด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

๕. แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตจากการอ่านเรื่องนี้คืออะไร

.....

.....

.....

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับข้อที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๖. เหตุใดใบจึงชนะการแข่งขัน

- ก. ใบมีรูปร่างสูงแข็งแรง
- ข. การวิ่งเป็นสิ่งที่ใบถนัด
- ค. ใบฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ
- ง. ใบต้องการเอาชนะปมด้อยของตน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๗

“มันไปเอาของใครมาใส่ไม่รู้ บอกข้าว่าจะวิ่งแข่งงานปีใหม่ข้ารู้ว่ามันไปสมัครมาแล้ว ถูกเค้าไล่กลับมา คงเห็นมันใบบ้า ไม่เอามัน แต่ก็ยังซ้อมอยู่ทุกวัน บอกแล้วไม่รู้เรื่อง ปล่อยให้มันวิ่งของมันไปคนเดียว” ยายนุ่นว่าแล้วอดหัวเราะไม่ได้ “อ้ายนี้แรงมันมากมันมีแต่กำลัง”

๗. จากข้อความข้างต้นข้อใดไม่ได้สะท้อนสภาพสังคมยกเว้นข้อใด

- ก. มองคนแต่ภายนอก
- ข. ให้โอกาสผู้ที่ด้อยกว่า
- ค. ไม่ให้ความสำคัญคนที่พิการ
- ง. ดูถูกความสามารถของผู้อื่น

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๘-๑๐

“เมื่อนายอำเภอได้มอบถ้วยที่เหมือนกับเครื่องหมายยาทาแก้พิษแมลงตะขาบกัดต่อยให้กับผู้ชนะหมายเลขสิบที่วิ่งตามหลังไบนั่น ไบนั้นหลบอยู่กลางวงล้อมของเด็ก ๆ ในขณะที่ผู้ใหญ่หลายคนเริ่มเห็นเป็นเรื่องตลก ครั้นแล้วเสียงปรบมือเปาะแปะก็กลับเจี๊ยบกริบลงเมื่อผู้ชนะหมายเลขสิบเดินถือถ้วยไปโตมาส่งต่อไปให้ไบ้ พลังก็ชูมือไบนั่นท่ามกลางเสียงร้องไห้ร่ำรารกับเสียงคลื่นทะเลเมื่อยามหน้ามรสุม”

๘. จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ชนะหมายเลขสิบมีลักษณะนิสัยอย่างไร

- ก. เสียสละ
- ข. สงสารผู้อื่น
- ค. มีน้ำใจนักกีฬา
- ง. ไม่เห็นคุณค่าของถ้วยรางวัล

๙. เหตุใดนายอำเภอจึงไม่มอบถ้วยรางวัลให้กับไบ้ทั้งที่ไบ้วิ่งเข้าเส้นชัยเป็นลำดับที่หนึ่ง

- ก. เพราะไบ้อ่านหนังสือไม่ออก
- ข. เพราะไบ้ไม่ได้สมัครเข้าแข่งขัน
- ค. เพราะกรรมการไม่ได้รับสมัครไบ้เข้าแข่งขัน
- ง. เพราะนายอำเภอคิดว่าไบ้เป็นคนบ้าและพิการ

๑๐. ข้อคิดจากเรื่องในข้อใดที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

- ก. การใช้อำนาจ
- ข. ความพยายาม
- ค. การอดทนอดกลั้น
- ง. การเห็นคุณค่าของคนพิการในสังคม

แบบทดสอบหลังเรียน

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับข้อที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

คำชี้แจง แบบทดสอบมีจำนวน ๑๐ ข้อ จำนวนคะแนน ๑๐ คะแนน เวลา ๑๐ นาที

๑. การรู้จักประโยชน์สำคัญในเรื่องที่อ่านมีประโยชน์กับนักเรียนในข้อใด

- ก. ช่วยสรุปเรื่องได้รวดเร็วขึ้น
- ข. ช่วยให้อ่านเรื่องได้รวดเร็วขึ้น
- ค. ช่วยให้ผู้อ่านเล่าเรื่องได้อย่างละเอียด
- ง. ช่วยให้สามารถจับใจความได้รวดเร็วขึ้น

๒. สิ่งใดแสดงว่าผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

- ก. มองรับรู้ว่ากำลังอ่านเรื่องใด
- ข. ใช้สายตาอ่านเรื่องได้อย่างรวดเร็ว
- ค. อ่านเรื่องที่มีความยาวจบก่อนผู้อื่น
- ง. มองทำหน้าที่สรุปใจความสำคัญได้ถูกต้อง

๓. การอ่านมีความสำคัญในข้อใดมากที่สุด

- ก. ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี
- ข. ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน
- ค. เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้
- ง. ทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๔. ถ้าข้อความที่อ่านไม่ปรากฏประโยคใจความสำคัญ นักเรียนต้องอาศัยหลักการคิด
ในขั้นใด จึงจะสามารถจับใจความได้ถูกต้อง

- ก. จำ
- ข. เข้าใจ
- ค. สังเคราะห์
- ง. วิเคราะห์

๕. ข่าวนำเสนอทางสื่อสิ่งพิมพ์มีองค์ประกอบใดบ้าง

- ก. พาดหัวข่าว คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป ส่วนแสดงทรรศนะ
- ข. พาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเนื้อเรื่อง บทสรุป
- ค. พาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเชื่อม เนื้อข่าว
- ง. คำนำ เนื้อเรื่อง ส่วนเชื่อม สรุป

๖. หลักการพิจารณาข่าวในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร ข้อใดมีความสำคัญที่สุด

- ก. พิจารณาความนำ
- ข. พิจารณาเนื้อข่าว
- ค. พิจารณาพาดหัวข่าว
- ง. พิจารณาการใช้สำนวนภาษา

๗. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของเรื่องสั้น

- ก. มีฉากในเรื่องน้อย
- ข. มีแก่นเรื่องมากกว่าหนึ่งประเด็น
- ค. มีความยาว ๓-๕ หน้ากระดาษ
- ง. มีการดำเนินเรื่องรวดเร็ว กระชับรัดกุม

๘. เรื่องสั้นจัดเป็นงานเขียนประเภทใด

- ก. สารคดี
- ข. บันเทิงคดี
- ค. สารระบันเทิงคดี
- ง. นวนิยายขนาดสั้น

๙. “หนังสือสำหรับเด็กในเมืองไทยยังมีน้อยเหลือเกิน พ่อแม่ชอบซื้อและอ่านเรื่องจำพวก ประโลมโลกมากกว่าจะยอมเสียเงินซื้อหนังสือดี ๆ ให้ลูกอ่าน เราไม่พยายามผลิตคนรุ่นใหม่ของเราให้เป็นนักอ่านหนังสือดี ๆ นักเขียนนวนิยายของเราก็ไม่ค่อยมีใจเอื้อเฟื้อที่จะ เจียดเวลามาเขียนเรื่องสำหรับเด็ก เด็กไทยจึงหันไปนิยมอ่านการ์ตูนกันอย่างเป็นล่ำเป็นสันและดู โทรทัศน์อยู่ปุ่บ แทนการออกไปวิ่งเล่นนอกบ้าน” ผู้เขียนต้องการสื่อความคิดใดมาถึงผู้อ่าน

- ก. ชี้ปัญหาที่เด็กไม่ชอบอ่านหนังสือ
- ข. เตือนให้พ่อแม่ส่งเสริมให้ลูกรักการอ่าน
- ค. เรียกร้องให้นักเขียนเขียนเรื่องสำหรับเด็ก
- ง. บอกให้สังคมรับรู้ปัญหาการขาดแคลนหนังสือสำหรับเด็ก

๑๐. “การเป็นนักบินอวกาศต้องได้รับการฝึกฝนอย่างหนัก ต้องมีความพร้อมทั้งด้าน ร่างกาย และจิตใจเพราะต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อมแปลกใหม่นอกโลก และต้องอยู่ในสภาพไร้น้ำหนัก สภาพไร้น้ำหนักเกิดจากแรงสองแรง คือ แรงโน้มถ่วงของโลกกับแรงที่เปรียบเสมือน แรงหนีศูนย์กลางที่เกิดขึ้นจากยานอวกาศที่เคลื่อนที่เป็นวิถีโค้งในวงโคจรรอบโลก โดยแรงทั้งสองมีกำลังเท่ากัน แต่มีทิศทางตรงกันข้ามกันจึงมีการหักล้างเป็นศูนย์ จึงไม่เหลือแรงใดๆ ทำให้นักบินและสิ่งของทุกอย่างในอวกาศมีสภาพที่ไร้น้ำหนัก”

ข้อสรุปของบทความคือข้อใด

- ก. นักบินและทุกสิ่งในอวกาศมีสภาพไร้น้ำหนัก
- ข. นักบินอวกาศต้องมีความพร้อมเพื่อเผชิญกับสภาพไร้น้ำหนัก
- ค. สภาพไร้น้ำหนักเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับนักบินอวกาศ
- ง. สภาพไร้น้ำหนักบนอวกาศเป็นปรากฏการณ์ที่แรง ๒ แรงหักล้างกัน

บรรณานุกรม

- เกศินี จุฑาวิจิตร. (๒๕๕๗). การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์. นครปฐม: เพชรเกษม
พรินติ้ง กรุป.
- จันทนา ทองประยูร และคณะ. (๒๕๕๕). เอกสารการสอนชุดวิชา การเขียนสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์
หน่วยที่ ๗. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทีศนา แคมมณี.(๒๕๕๐). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวกรณ์ อุ่นเรือน. (๒๕๔๗). ทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ.กรุงเทพฯ: จิตรวัฒน์.
- รุ่งรัตน์ ชัยสำเริง. (๒๕๕๗). การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์(พิมพ์ครั้งที่ ๘). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนีย์ วิลาวรรณ. (๒๕๔๗). การเขียน ๑.กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- _____. (๒๕๔๗). การเขียน ๒.กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- _____. (๒๕๔๗). พัฒนาทักษะภาษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- อลงกรณ์ อิทธิผล และคณะ. (๒๕๕๖). ภาษาไทยพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: จิตรวัฒน์.

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ก

๒. ก

๓. ง

๔. ก

๕. ง

๖. ค

๗. ข

๘. ก

๙. ง

๑๐. ก

เฉลยแบบฝึกที่ ๑.๑

การอ่านวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคใจความสำคัญ

คำสั่ง นักเรียนจงขีดเส้นใต้คำสำคัญ และประโยคใจความสำคัญในข้อความต่อไปนี้

คำชี้แจง จำนวนข้อ ๑๐ ข้อ จำนวนคะแนน ๕ คะแนน

๑. ความสันโดษและความเรียบง่ายในการดำเนินชีวิตเป็นความสุขที่แท้จริงของชีวิตมนุษย์
๒. ปิ้ง หมายถึง วิธีย่างด้วยการใช้ไฟอ่อนๆ ของที่ปิ้งมักเสียบไม่มีขนาดเล็กหรือบางเวลาอย่างจะต้องกลับของนั้นบ่อยๆ เช่น ปิ้งหมูสะเต๊ะ ปิ้งปลา
๓. นักเรียนควรบำเพ็ญประโยชน์ แก่ชุมชนตามกำลังความสามารถของตน
๔. ความเกรงใจ เป็นคุณสมบัติที่ดี ผู้มีมารยาทดีย่อมต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนและคำนึงถึงผู้อื่นบ้าง
๕. จุดมุ่งหมายของการบันทึก คือ ช่วยเก็บประเด็นของเรื่องที่ฟังได้อย่างครบถ้วน
๖. วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจอย่างรวดเร็ว จนทำให้บางคนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ วัยรุ่นควรทำความเข้าใจและเตรียมปรับตัวให้เข้ากับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย เมื่อเกิดปัญหารวัยรุ่นควรปรึกษาผู้ปกครองหรือครูไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางร่างกายหรือทางจิตใจ
๗. กระดากที่ใช้ห่อหรือใส่อาหารโดยเฉพาะพวกกล้วยทอด มันทอด กล้วยปิ้งนั้น ไม่ควรเป็นกระดากที่มีตัวหนังสือ ทั้งนี้เพราะหมึกพิมพ์นั้นจะมีพวกโลหะหนัก เช่น ตะกั่ว โครเมียม แคดเมียมเป็นส่วนประกอบ ถ้าหมึกพิมพ์ไปถูกอาหารก็จะติดอาหารไป เรารับประทานเข้าไปจะสะสมในร่างกายทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ได้

๘. ความคิดเชิงบวกเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้โลกน่าอยู่ รู้สึกว่าสถานการณ์ดีขึ้น ใจสู้พลังชีวิตสูง โรคที่รุมเร้าอยู่ก็ถอยไป และเกิดภูมิคุ้มกันโรค

๙. บ้านเราเป็นบ้านเมืองที่ไม่เคยเอาจริงเอาจังกับคนเมาขับรถ ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงตาย และพิกลพิการมานักต่อนัก ขณะที่ประเทศที่เจริญ ทางกฎหมายนั้นมีบทลงโทษหนัก จนคนเมาไม่กล้าขับรถ การซื้อขายก็เช่นกัน ยังทำกันได้อย่างเสรี ไม่มีกฎระเบียบที่จะดูแลอย่างเคร่งครัด นอกจากยา ไม่ก็ประเภทเท่านั้น

๑๐. ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำใดๆ ทั้งที่ตนเองกระทำหรือผู้อื่นกระทำ ไม่ว่าผลนั้นจะดีหรือไม่ดี จะสำเร็จหรือไม่สำเร็จ เช่น ความรับผิดชอบต่องานหรือหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงตามที่ได้รับมอบหมายหรือที่ได้กำหนดไว้ ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่

เฉลยแบบฝึกที่ ๑.๒

การอ่านเพื่อหาแนวคิด

คำสั่ง จงเขียนคำและประโยคที่เป็นแนวคิดสำคัญ จากข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้

คำชี้แจง จำนวนข้อ ๕ ข้อ จำนวนคะแนน ๕ คะแนน

๑. กว่า ๕๐ ปีมาแล้ว ที่มีการพูดถึงเรื่องการใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง การออกเสียงภาษาไทยผิดหรือเพี้ยน การออกเสียงควบลำไม่ได้ การไม่รู้ หรือไม่เข้าใจสำนวนไทย การที่นักเรียนไม่สามารถเขียนหรือแต่งเป็นภาษาไทยยาว ๆ การเขียนตัวหนังสือไทยผิดรูปและปัญหาอื่นๆ อีกมากมายที่เกี่ยวกับความไม่รู้ ไม่เข้าใจ หรือไม่สนใจภาษาไทยของคนไทยในวงการต่างๆ

แนวคิดที่เป็นคำสำคัญ การใช้ภาษาไทย

แนวคิดที่เป็นประโยค ปัญหาการใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง

๒. การยอมรับว่าสื่อมีผลต่อคนดูเป็นการให้ความสำคัญกับสื่อมากเกินไป สื่ออาจมีอิทธิพลต่อคนดูก็จริง แต่คงไม่มากเท่าไร การที่สื่อจะมีอิทธิพลต่อคนดูได้นั้น คนดูก็ต้องพร้อมที่จะรับด้วย หมายความว่าคนดูนั่นเองที่ เป็นผู้เลือกกว่าจะให้สื่อมีอิทธิพล เหนือตนหรือไม่

แนวคิดที่เป็นคำสำคัญ อิทธิพลของสื่อ

แนวคิดที่เป็นประโยค สื่อจะไม่มีอิทธิพลต่อคนดู ถ้ารู้จักเลือก

๓. ฝนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับสิ่งมีชีวิต เราจะสังเกตเห็นได้ว่าเมื่อใดฝนไม่ตก อากาศจะร้อนแล้ง ต้นไม้จะเหี่ยวเฉา คนและสัตว์ก็ไม่มีความสุข ในสมัยโบราณถ้าฝนไม่ตกก็จะมีพิธีแห่นางแมวเพื่อขอฝน แต่สำหรับปัจจุบันนี้ถ้าฝนไม่ตกจะมีการทำฝนเทียม ฝนเทียมนี้ได้มีการพยายามทำมานานแล้ว เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล ค้นคว้าวิธีการทำฝนเทียม เพื่อใช้บรรเทาความเดือดร้อนให้ชาวสวน ชาวนาในเวลาที่ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล โครงการทำฝนเทียมนี้เรียกกันว่า ฝนหลวง

แนวคิดที่เป็นคำสำคัญ ฝนหลวง

แนวคิดที่เป็นประโยค พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล ค้นคว้าวิธีการทำฝนเทียม เพื่อใช้บรรเทาความเดือดร้อนให้ชาวสวน ชาวนา ในเวลาที่ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล โครงการทำฝนเทียมนี้เรียกกันว่า ฝนหลวง

๔. เมื่อถึงเทศกาลเข้าพรรษา โรงเรียนเกือบทุกโรงเรียนจะจัดกิจกรรมที่ทำเป็นประจำทุกปี คือ การแห่เทียนพรรษา เทียนพรรษาเป็นเทียนขนาดใหญ่ยาวเป็นพิเศษ ใช้สำหรับจุดในโบสถ์ เพื่อบูชาพระรัตนตรัยในช่วง ๓ เดือน ระหว่างพรรษา การแห่เทียนพรรษาเป็นประเพณีเก่าแก่มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ชาวบ้านจะร่วมกันหล่อเทียนพรรษาแล้วแห่แหนไปถวายวัดประจำถิ่นของตนในวันเข้าพรรษาหรือก่อนหน้านั้น เชื่อกันว่าการถวายแสงสว่างแก่พระสงฆ์จะได้บุญมาก ดังเช่น พระอนิรุทธสาวกพระองค์หนึ่งของพระพุทธเจ้าได้เคยทำบุญด้วยแสงสว่าง

แนวคิดที่เป็นคำสำคัญ การแห่เทียนพรรษา

แนวคิดที่เป็นประโยค การแห่เทียนพรรษาเป็นประเพณีเก่าแก่

พอใจให้สุข

แม้มิได้เป็นดอกกุหลาบหอม	ก็จงยอมเป็นเพียงลาดาขาว
แม้มิได้เป็นจันทร์อันสกา	จงบเป็นดาวดวงแจ่มแอร่มตา
แม้มิได้เป็นหงส์ทระนงศักดิ์	ก็จงรักเป็นโนรีที่หรรษา
แม้มิได้เป็นน้ำแม่คงคา	จงบเป็นธาราใสที่ไหลเย็น
แม้มิได้เป็นมหาหิมาลัย	จงบพอใจจอมปลวกที่แลเห็น
แม้มิได้เป็นวันพระจันทร์เพ็ญ	ก็จงบเป็นวันแรมที่แจ่มจาง
แม้มิได้เป็นต้นสนระหง	จงบเป็นพงอ้อสะบัดไม้ขัดขวาง
แม้มิได้เป็นนุชสุดสะอาง	จงบเป็นนางที่มีไขไร้ความดี
อันจะเป็นสิ่งใดไม่ประหลาด	กำเนิดชาติดีทรมตามวิถี
ถือสันโดษบำเพ็ญให้เด่นดี	ในสิ่งที่เราเป็นเช่นนั้นเทอญ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ : ที่ระลึกครบรอบ ๘๐ ปี

แนวคิดที่เป็นคำสำคัญ พอใจให้สุข

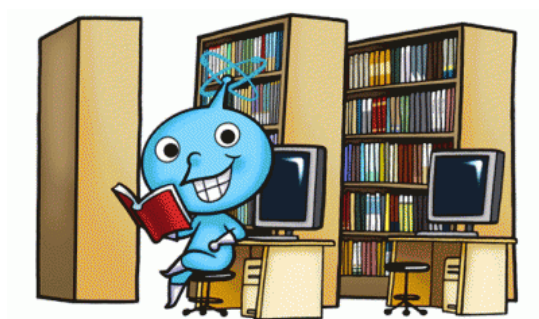
แนวคิดที่เป็นประโยค เราจงบพอใจในสิ่งที่ตนเองเป็น

เฉลยแบบฝึกที่ ๑.๓

การอ่านข่าว

๑. ค
๒. ก
๓. ง
๔. ค
๕. ง
๖. ข
๗. ก
๘. ข
๙. ง
๑๐. ค

เฉลยแบบฝึกที่ ๑.๔
การอ่านสก็๊ปข่าวอย่างมีวิจารณญาณ

๑. ข
๒. ค
๓. ก
๔. ค
๕. ก
๖. ง
๗. ง
๘. ค
๙. ข
๑๐. ง

เฉลยแบบฝึกที่ ๑.๕
การอ่านบทความ “ไม่คบคนพาล คบบัณฑิต”

๑. ค
๒. ข
๓. ง
๔. ง
๕. ข
๖. ง
๗. ง
๘. ง
๙. ง
๑๐. ข

เฉลยแบบฝึกที่ ๑.๖

การอ่านเรื่องสั้น “ไ้ ผู้ชนะที่แท้จริง”

๑. เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องไ้ผู้ชนะที่แท้จริงจบแล้ว จงสรุปเรื่องย่อให้ได้ใจความ

“ผม” เป็นผู้ดำเนินเรื่องเล่าถึงชายคนหนึ่งที่เป็นไ้ อาศัยอยู่กับยาย บ้านอยู่ริมทะเล
ไ้เป็นคนใจดี ไม่เป็นพิษเป็นภัยกับใคร เด็ก ๆ รวมทั้ง “ผม” แกล้งไ้บ่อย ๆ แต่ไ้ไม่เคยโกรธ
ครั้งหนึ่งไ้โดนพายุลูกเห็บพัด แต่สามารถพายเรือฝ่ากระแสคลื่นลมกลับมาได้ในตอนเช้า ไ้ซ่อมเรือ
ทุกวันช่วงเวลาเช้าตรู่ ตามหลังกองทหารพลร่มก่อนพระออกบินทบาต “ผม” ออกมาใส่บาตร
ตอนเช้ายายจึงเล่าให้ฟังว่า ไ้ฝึกวิ่งทุกเช้าเพื่อจะลงวิ่งแข่งมาราธอนที่ทางอำเภอจะจัดขึ้น ไ้ไป
สมัครวิ่งแต่ทางคณะกรรมการไม่รับ อ้างเป็นคนพิการ ในวันแข่งขัน ไ้วิ่งเข้าเส้นชัยเป็นที่ ๑
ชาวบ้านและเด็กส่งเสียงเชียร์ด้วยความดีใจแต่นายอำเภอได้มอบถ้วยรางวัลให้กับผู้ที่วิ่งเข้ามา
เป็นลำดับที่ ๒ แต่ผู้ที่ได้รับถ้วยรางวัลนั้นกลับเดินมามอบถ้วยให้ไ้และชูมือขึ้นยอมรับใน
ชัยชนะของไ้ ผู้คนต่างปรบมือ เด็ก ๆ ลงไปห้อมล้อมแสดงความยินดีกับไ้ด้วยความดีใจ

๒. สารสำคัญที่สุด

๑. ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

๒. ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

๓. แนวคิดแฝง

คนพิการไม่ได้รับโอกาสทางสังคมเท่าเทียมกับคนปกติ

๔. เรื่องสั้นเรื่องนี้สะท้อนสภาพสังคมด้านใดบ้าง

ด้านความเสมอภาคในสิทธิและเสรีภาพระหว่างคนพิการกับคนปกติทั่วไป

๕. แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตจากการอ่านเรื่องนี้คืออะไร

ความมุ่งมั่นและการฝึกฝนทำสิ่งที่ตั้งใจอยู่เสมอจะนำไปสู่ความสำเร็จ

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับข้อที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๖. เหตุใดใบ้จึงชนะการแข่งขัน

ก. ใบ้มีรูปร่างสูงแข็งแรง

ข. การวิ่งเป็นสิ่งที่ใบ้ถนัด

☒ ค. ใบ้ฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ

ง. ใบ้ต้องการเอาชนะปมด้อยของตน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๗

“มันไปเอาของใครมาใส่ไม่รู้ บอกข้าว่าจะวิ่งแข่งงานปีใหม่ข้ารู้ว่ามันไปสมัครมาแล้ว ถูกเค้าไล่กลับมา คงเห็นมันใบ้บ้า ไม่เอามัน แต่ก็ยังซ้อมอยู่ทุกวัน บอกแล้วไม่รู้เรื่อง ปล่อยให้มันวิ่งของมันไปคนเดียว” ยายนุ่นว่าแล้วอดหัวเราะไม่ได้ “อายนี้แรงมันมากมันมีแต่กำลัง”

๗. จากข้อความข้างต้นข้อใดไม่ได้สะท้อนสภาพสังคมยกเว้นข้อใด

ก. มองคนแต่ภายนอก

ข. ให้ออกาสผู้ที่ด้อยกว่า

ค. ไม่ให้ความสำคัญคนที่พิการ

☒ ง. ดูถูกความสามารถของผู้อื่น

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๘-๑๐

“เมื่อนายอำเภอได้มอบถ้วยที่เหมือนกับเครื่องหมายยาทาแก้พิษแมลงตะขาบกัดต่อยให้กับผู้ชนะหมายเลขยี่สิบที่วิ่งตามหลังไบนานนั้น ไบนั้นหลบอยู่กลางวงล้อมของเด็ก ๆ ในขณะที่ผู้ใหญ่หลายคนเริ่มเห็นเป็นเรื่องตลก ครั้นแล้วเสียงปรบมือเปาะแปะก็กลับเจียบบริบลงเมื่อผู้ชนะหมายเลขยี่สิบเดินถือถ้วยใบโตมาส่งต่อไปให้ไบ่ พลังก็ชูมือไบนขึ้นท่ามกลางเสียงร้องโห่ร้องราวกับเสียงคลื่นทะเลเมื่อยามหน้ามรสุม”

๘. จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ชนะหมายเลขยี่สิบมีลักษณะนิสัยอย่างไร

- ก. เสียสละ
- ข. สงสารผู้อื่น
- ☒ ค. มีน้ำใจนักกีฬา
- ง. ไม่เห็นคุณค่าของถ้วยรางวัล

๙. เหตุใดนายอำเภอจึงไม่มอบถ้วยรางวัลให้กับไบ่ทั้งที่ไบ่วิ่งเข้าเส้นชัยเป็นลำดับที่หนึ่ง

- ก. เพราะไบ่อ่านหนังสือไม่ออก
- ข. เพราะไบ่ไม่ได้สมัครเข้าแข่งขัน
- ☒ ค. เพราะกรรมการไม่ได้รับสมัครไบ่เข้าแข่งขัน
- ง. เพราะนายอำเภอคิดว่าไบ่เป็นคนบ้าและพิการ

๑๐. ข้อคิดจากเรื่องในข้อใดที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

- ก. การใช้อำนาจ
- ข. ความพยายาม
- ค. การอดทนอดกลั้น
- ☒ ง. การเห็นคุณค่าของคนพิการในสังคม

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

๑. ง
๒. ค
๓. ข
๔. ก
๕. ค
๖. ง
๗. ข
๘. ข
๙. ก
๑๐. ข

แบบบันทึกคะแนนก่อนเรียน – หลังเรียน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน ๑๐ คะแนน	หลังเรียน ๑๐ คะแนน	พัฒนา	สรุปผล การประเมิน	
					ผ่าน	ไม่ผ่าน
ผลรวม (Σx)						
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)						
ค่าเบี่ยงเบน (S.D.)						
ค่าเฉลี่ยร้อยละ						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบฝึกเล่มที่ ๑

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

